

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
ГЕОГРАФІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА КРАЇНОЗНАВСТВА ТА ТУРИЗМУ**

**Дослідження регулювання туристичних зборів в Україні на прикладі
онлайн-сервісу Airbnb: імплементація досвіду Франції**

за спеціальністю: 242 Туризм

галузі знань: 24 Сфера обслуговування

на здобуття освітнього ступеню: Магістр

за освітньо-професійною програмою: Туризм

Магістерська робота
студентки денного відділення
Бородай Анастасії Олександрівни

Науковий керівник:
Кандидат географічних наук
доцент кафедри країнознавства
та туризму
Михайленко Тетяна Ігорівна

Київ – 2023

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ	6
ДОСЛІДЖЕННЯ	6
1.1. Теоретичні аспекти дослідження: туристичний збір	6
1.2. Поняття та особливості функціонування платформи Airbnb.....	14
1.3. Методи дослідження	20
РОЗДІЛ 2. ПЛАТФОРМА AIRBNB. ДОСВІД ФРАНЦІЇ	22
2.1. Ретроспективний аналіз сервісу «Airbnb»	22
2.2. Законодавча база французької системи до платформи Airbnb.....	30
РОЗДІЛ 3. ПЛАТФОРМА AIRBNB В УКРАЇНІ: імплементація досвіду Франції	41
3.1. Ретроспективний аналіз платформи Airbnb в Україні.....	41
3.2. Аналіз законодавчих аспектів щодо платформи Airbnb в Україні, туристичних зборів	45
3.3. Аналіз соціологічного опитування в Україні	48
3.4. Рекомендації щодо покращення	52
ВИСНОВКИ	58
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ ТА ДЖЕРЕЛ:	62
ДОДАТКИ	67

ВСТУП

Актуальність теми. Системи онлайн-бронювання істотно змінили класичну структуру туризму. До появи систем процес планування та бронювання поїздки зазвичай здійснювався через турагентів або безпосередньо через готелі та авіакомпанії. Даний процес забирав багато часу та вимагав від мандрівників здійснення телефонних дзвінків та безпосереднього відвідування агентств, чи представницьких офісів.

Розвиток систем онлайн-бронювання значно полегшив планування та бронювання подорожей, як для туристів, так і для працівників сфери. Платформи дозволяють користувачам швидко та ефективно шукати авіаквитки, готелі, трансфери, страхові поліси, оренду автомобілів та багато інших туристичних послуг.

Airbnb — популярна онлайн-платформа з оренди та здачі помешкання. Сервіс став популярною альтернативою традиційним готелям для багатьох мандрівників, котрі бажають отримати більш персоналізований та автентичний досвід.

Актуальність платформи Airbnb полягає в тому, що сервіс невпинно продовжує залишатися широко використовуваною платформою для бронювань та подорожей. Платформа особливо популярна серед молоді, яка цінує унікальний досвід та можливості нетипового відпочинку. Сервіс відомий та актуальний і на теренах України.

Тема податків в туризмі вимагає додаткової уваги, адже формує значний вплив на індустрію та місцеві громади. Туристичні податки використовуються для фінансування ініціатив місцевого туризму та покращення інфраструктури, що приносить користь як відвідувачам, так і місцевим жителям.

У даній роботі автор роботи розглядає специфіку роботи платформи Airbnb, аспекти сплати туристичних податків через сервіс, досліджує наявну ситуацію в Україні.

Слід врахувати, що на території України з моменту припинення бойових дій та післявоєнного відновлення, можливий туристичний бум. Наразі масового прикута увага до України, відбулося поверхневе ознайомлення з розташування, історії та культурою України. Зростання туристичної зацікавленості країною та післявоєнною відбудовою може спричинити зростання попиту.

Таким чином, дане дослідження є наразі актуальним і для України, яка має величезний невикористаний потенціал для покращення та розвитку сектору туризму.

Отже, **метою роботи** є дослідження законодавчої бази з регулювання туристичного збору на прикладі онлайн-сервісу Airbnb та пошуку шляхів покращення системи для розвитку туризму в Україні.

Для досягнення поставленої мети автор ставить перед собою наступні **завдання**:

- визначити теоретико-методологічні аспекти понять (Airbnb, туристичний збір);
- розглянути ретроспективні аспекти, функції, основні елементи онлайн сервісу Airbnb;
- розглянути законодавчу базу, вимоги до сплати туристичного збору через онлайн сервіс Airbnb у Франції;
- розглянути законодавчу базу та вимоги до сплати туристичного збору в Україні;
- виявити попит порталу Airbnb серед населення України за допомогою соц. опитування;
- виявити думку стосовно сплати туристичного збору серед населення України за допомогою соц. опитування;
- визначити перспективи та фактори гальмування впровадження вимог щодо туристичного збору на порталі сервісу Airbnb в Україні;

- запропонувати можливий варіант покращення та імплементації досвіду Франції.

Таким чином, **об'єктом даного дослідження** є туристичний збір в Україні, а **предметом** – дослідження проблематики регулювання туристичних зборів в Україні на прикладі онлайн-сервісу Airbnb в контексті досвіду Франції.

Методологічною основою дослідження є наукові роботи в напрямку вивчення туристичного оподаткування. Під час написання дипломної роботи автором було використано понад - 35 інформаційних джерел.

Структурно робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаної літератури та джерел, додатків. Наукова робота викладена на 60 сторінках тексту та включає 4 додатки.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ

1.1. Теоретичні аспекти дослідження: туристичний збір

У 21 столітті новітні технології використовуються в усіх сферах життя, включаючи туризм. Інтегрування сучасних інновацій та платформ стало вагомим елементом розвитку галузі. Зазвичай технології використовуються для покращення досвіду подорожей та для створення більш ефективної організації. Найпоширеніша складова сучасного туризму це онлайн-платформи, що дозволяють як туристам, так і агентами бронювати готелі, авіаквитки, трансфери, оформлювати страхові поліси та інші послуги (тури, ресторани).

Поява платформ онлайн-платформ з бронювання житла стала головним етапом еволюції сфери гостинності. Зазвичай онлайн-сервіси містять пошукову базу різних типів помешкань в більшості світових локацій. Користувачі сервісів мають можливість переглядати доступні варіанти, читати описи помешкань, відгуки від інших подорожуючих, порівнювати ціни та ефективно заощаджувати, та відповідно бронювати житло. Найпопулярніші онлайн-платформи бронювання житла включають Airbnb, Booking.com, Expedia, TripAdvisor, Vrbo та Agoda.

Звичайно платформи бронювання житла допомагають підвищити рівень туризму та економіки країни, але слід розглянути один важливий аспект функціонування - сплату податків. Зазвичай країни мають складну податкову структуру, а поява онлайн платформи бронювання іноді ще більше ускладнює процес. У більшості країнах податкові закони та системи не завжди відповідають динаміці ринку. Це стає проблемою для місцевих органів влади та держав у зборі податків, адже відсутність доходів від платформ може впливати на надходження до бюджетів. Деякі держави вимагають від платформ бронювання житла сплачувати

податки на додану вартість, але інші дозволяють платформам сплачувати туристичний збір.

Історію оподаткування можна простежити тисячоліттями до стародавніх цивілізацій, таких як Єгипет, Месопотамія та Рим, де податки збирали для фінансування громадських робіт, таких як іригаційні системи, дороги та храми.

У багатьох ранніх суспільствах податки часто стягувалися у формі праці або товарів, а не в грошовій формі. Наприклад, у Стародавньому Єгипті фермери повинні були працювати на громадських роботах, таких як будівництво пірамід, тоді як у Стародавньому Римі громадяни повинні були забезпечувати державу продовольством та іншими сільськогосподарськими продуктами.

У міру ускладнення суспільств і зростання потреби в централізованому уряді податки почали стягувати у грошовому еквіваленті. Наприклад, у середньовічній Європі феодали оподатковували своїх кріпаків у вигляді врожаю або праці, тоді як королі та імператори обкладали своїх підданих монетами або іншими формами валюти.

Сьогодні уряди зазвичай збирають податки для фінансування широкого спектру суспільних благ і послуг, включаючи освіту, охорону здоров'я, інфраструктуру та програми соціального забезпечення. Податки збираються на регулярній основі, як правило, шляхом відрахувань із заробітної плати або шляхом прямих платежів від фізичних осіб і підприємств.

В Україні податковою системою виступає сукупність податків, зборів, інших обов'язкових платежів і внесків до бюджету України і державних цільових фондів, які діють у встановленому законом порядку. Податкова система базується на Податковому кодексі України, який регулює оподаткування фізичних та юридичних осіб. Кодекс включає різноманітні податки, наприклад податок на доходи фізичних осіб, податок на прибуток підприємств, податок на додану вартість, акцизний податок, податок на майно та інші.

Згідно Закону України «Про систему оподаткування» податком є обов'язковий, безумовний платіж до відповідного бюджету або на єдиний рахунок, що справляється з платників податку відповідно до цього Кодексу [14].

Основною причиною сплати податків є сприяння функціонуванню уряду та надання суспільних благ і послуг, які приносять користь суспільству в цілому. Податки є основним джерелом доходів для урядів, і вони використовують ці кошти для надання основних послуг, таких як охорона здоров'я, освіта, інфраструктура, громадська безпека та програми соціального забезпечення.

Податки також сприяють економічній стабільності та зростанню, фінансуючи інвестиції в такі сфери, як дослідження та розробки, транспорт і комунікаційна інфраструктура. Вони також відіграють певну роль у регулюванні економічної діяльності та забезпеченні того, щоб підприємства та окремі особи діяли в рамках закону. Загалом сплата податків є громадянським обов'язком і способом для окремих осіб і підприємств зробити внесок у загальне благо суспільства.

Слід розглянути основні функції податків в контексті найважливіших елементів економічної політики держави:

- *Регулююча функція* - Держава може регулювати приватну власність тільки побічно - через податки; за допомогою податків держава регулює темпи розвитку економіки: зменшення податкового тягаря дає імпульс до розвитку галузей, регіонів, окремих підприємств, зростання ж податків уповільнює темпи зростання економіки.
- *Перерозподільна функція* - За допомогою податків держава перерозподіляє фінансові ресурси між сферами економіки, галузями, регіонами і т.д.
- *Фіскальна функція* - податки є найважливішим джерелом доходів держбюджету, на їх частку доводиться більше 90% доходів.
- *Контрольна функція* - За допомогою податків держава здійснює контроль за ефективним використанням фінансових ресурсів.

- *Стимулююча функція* - Через податки держава стимулює ефективне використання всіх економічних ресурсів [1].

Туризм - це діяльність осіб, які подорожують і залишаються в місцях за межами свого звичайного середовища для відпочинку, бізнесу або з іншими цілями протягом послідовного періоду часу, що не перевищує одного року. Ця галузь є багатогранною та охоплює ряд економічних, соціальних і екологічних факторів. Наприклад, це стосується споживання товарів і послуг, включаючи транспорт, проживання, харчування та розваги.

Враховуючи вищесказане, місцеві уряди чи національні органи влади чи інші відповідні органи влади встановлюють туристичні податки для мандрівників та індустрії, беручи до уваги участь різних економічних секторів. Податки мають різну форму, зокрема збори аеропорту, готельні збори та податки на авіаквитки. Метою податків на подорожі часто є отримання прибутку для урядів або фінансування конкретних проектів чи ініціатив, пов'язаних із туризмом чи транспортом. Для дослідження тематики даної роботи, слід глибше ознайомитись з трактуваннями понять згідно Законодавства України.

Закону України «Про туризм» включає в себе визначення деяких основних понять, що стосуються туристичної діяльності в загальному значення. Так за Законом, туризм трактується наступним чином: «...тимчасовий виїзд особи з місця проживання в оздоровчих, пізнавальних, професійно-ділових чи інших цілях без здійснення оплачуваної діяльності в місці, куди особа від'їжджає» [3].

Закон України «Про туристичний збір» розкриває основні аспекти туристичного збору, сторони впровадження збору, особливості справляння збору, пільгові категорії, що звільнені від сплати. Відповідно до Статті 10 Податкового кодексу України (2755-17) туристичний збір - належить до місцевих податків і зборів [15]. Зазначено, що «Статтею 268 ПКУ (2755-17) визначено, що платниками збору є громадяни України, іноземці, а також особи без громадянства, які прибувають на територію адміністративно-територіальної одиниці, на якій діє

рішення сільської, селищної та міської ради про встановлення збору, та отримують (споживають) послуги з тимчасового проживання (ночівлі) із зобов'язанням залишити місце перебування в зазначений строк».

Також слід відмітити, що в законодавстві вказано особливості справляння збору, а саме зазначення податковими агентами суми сплаченого збору окремим рядком у рахунку (квитанції) на проживання під час надання послуг, пов'язаних з тимчасовим проживанням (ночівлею).

На думку автора роботи державне визначення поняття «туристичний збір» є досить нерозкритим, та потребує уточнення. Проте для означення термінів автор дипломної роботи обирає трактування туристичного збору згідно Закону України, адже розкриття теми засноване на аналізі існуючого базового законодавства та пошуків шляхів покращення та імплементації нових впроваджень.

Ключова роль туристичного оподаткування є внесок у місцеву економіку та підтримка розвитку та підтримки місцевої індустрії туризму.

Основним значенням податків є покликання донести до людей нагальність і важливість питань сплати податків до місцевих чи національних служб. Котрі в свою чергу приймають зобов'язання покращувати інфраструктуру та умови для розвитку відповідного сектору туристичного бізнесу.

Туризм багатомірне суспільно-економічне і культурне явище, що виступає також серйозним чинником змін, як серед учасників туристичного руху, так і на території свого розвитку та має функції впливу.

На думку автора роботи, туристичний збір або податок має низку функцій, серед яких найважливіші:

- *Забезпечення додаткового доходу:* туристичні податки можуть стати додатковим джерелом доходу для місцевих органів влади та допомогти фінансувати програми та заходи, які приваблюють туристів.

- *Підтримка місцевої економіки:* застосування податку на туризм допомагає підтримувати місцеві підприємства, які надають послуги туристам, забезпечуючи стабільність місцевої економіки.
- *Збільшення кількості туристів:* на практиці податки на туризм можуть стимулювати розвиток індустрії туризму, особливо шляхом реалізації маркетингових кампаній та інших заходів, які допомагають залучити більше туристів.
- *Регулювання туризму:* туристичні податки можна використовувати для зменшення негативного впливу туризму на навколишнє середовище та забезпечення стійкості туристичних послуг.
- *Підвищення якості туристичних послуг:* туристичні податки допомагають забезпечити якість туристичних послуг, зокрема шляхом створення та підтримки інфраструктури, необхідної для забезпечення належної якості послуг. Наприклад, як підвищення безпеки, надання якісного харчування та проживання та збільшення кількості доступних туристичних послуг.
- *Фінансування туристичних проєктів та ініціатив:* збори можуть бути використані для фінансування туристичних проєктів, таких як розвиток інфраструктури, підтримка культурних заходів та інші заходи для залучення туристів.
- *Просування туристичного бренду:* фінансові надходження можуть бути використані для просування туристичного бренду регіону, що сприяє залученню більшої кількості туристів і підвищенню популярності регіону серед туристів [1].

Податки на туризм часто використовуються для фінансування таких ініціатив, як маркетингові кампанії для залучення більшої кількості відвідувачів, покращення інфраструктури, наприклад доріг, громадського транспорту та туристичних визначних пам'яток, а також для підтримки місцевих культурних і екологічних

заходів. Сплачуючи туристичні податки, туристи роблять внесок у місцеву економіку та допомагають гарантувати, що напрямок, який вони відвідують, може покращувати наявні ресурси та мати стабільний туристичний потік.

Протягом багатьох десятиліть туризм вважається пріоритетною галуззю світової економіки. Розвиток туризму може відіграти важливу роль у сприянні соціально-економічного розвитку всієї держави і навіть усіх регіонів, областей, районів і міст. Нові соціально-економічні умови вимагають від країн оперативного реагування на поширення туристичної діяльності. На жаль, туристична галузь в Україні досі продовжує мати тіньовий характер, та потребує ефективних оновлень та нових підходів. За нових соціально-економічних умов одним із головних завдань держави у сфері туристичного бізнесу має ліквідація часткової «тінізації» у туристичній галузі.

У роботі «Туристичний бізнес як об'єкт тіньових відносин та сфера скоєння злочинів» авторства Нестерової Ірини Анатоліївни, зазначається про різні ступені проявів тіньової економіки в туристичній сфері, а саме:

- 1) тіньовий капіталооборот;
- 2) корупція;
- 3) підставні турфірми українських резидентів за кордоном;
- 4) фінансові операції, спрямовані на ухилення від оподаткування;
- 5) псевдо банкрутство;
- 6) хабарництво (давання хабарів за одержання ліцензії на туристичну діяльність);
- 7) тіньова зайнятість.

Авторка відносить до другого ступеню тінізації рису мінімізація витрат, яка знаходить своє вираження у відхиленні від сплати податків. Уникаючи сплати

податків призводить до зменшення кількості грошей, які можна використовувати для фінансування суспільних благ і послуг, таких як освіта, охорона здоров'я та інфраструктура. Це може мати негативні наслідки для суспільства в цілому, оскільки може призвести до недофінансування важливих програм і послуг.

Ухилення від сплати податків також може підірвати довіру суспільства до податкової системи та уряду загалом. Коли у суспільства шириться думка, що деякі представники можуть уникати сплати належної їм частки податків, це може викликати відчуття несправедливості, що в результаті може завдати шкоди соціальній структурі суспільства та призвести до зниження громадянської активності та участі.

Підсумовуючи, можна стверджувати, що системна деформація управління фінансово господарськими процесами в країні та широкомасштабні прояви тіньової економіки набули саморегулятивна-відтворювального характеру, та шкодять як еконіміці, так і сприйняттю країни на глобальному ринку [2].

Таким чином, автор дипломної роботи наголошує важливість та необхідність сплати податків. Із врахуванням специфіки туристичної сфери, податок може стати доцільним та ефективним інструментом підвищення конкурентоспроможності турпродукту регіону. Наприклад, за рахунок фінансування з податків, наявність атрактивних ресурсів в поєднанні з іншими рекреаційними ресурсами регіону чи місцини, за рахунок успішного розширеного маркетингового позиціонування регіону, слугуватиме збільшенням уваги та зацікавленості серед потенційних клієнтів. Також за рахунок реінвестицій туристичних податків можливо розвинути конкурентний потенціал регіону шляхом збереження, покращення чи створення нових туристичних ресурсів, побудові чи реновації спеціалізованої інфраструктури, залученням локального ринку праці до офіційного ринку праці. Завдяки такому формуванню відбувається процес підвищення якості комплексного турпродукту, збільшується привабливість інвестиційного клімату та зростає обсяг

1.2. Поняття та особливості функціонування платформи Airbnb

Перейдемо до розкриття поняття та визначення Airbnb. На даний момент не існує уніфікованого наукового значення для даного ресурсу. Існує лише низка описів трактування. Загалом Airbnb – це платформа, яка дозволяє окремим особам здавати мандрівникам своє приватне житло для короткострокового перебування. Airbnb працює як онлайн-ринок, який з'єднує господарів із гостями, які шукають унікальне та доступне житло в різних місцях по всьому світу.

В українському законодавстві чітке поняття про Airbnb не визначено. Сервіс, відомий серед суспільства, як платформа для короткострокової оренди приватного житла [16].

Згідно з дослідницькою статтею Даніель Гуттентага, опублікованою в *Current Issues in Tourism* в 2015 році, Airbnb визначається як однорангова платформа для короткострокової оренди, яка дозволяє мандрівникам шукати та бронювати унікальні варіанти житла, які пропонують окремі господарі або комерційні оператори. Його було визначено як частину економіки спільного використання, яка характеризується використанням онлайн-платформ для полегшення обміну товарами та послугами між людьми [7].

Airbnb вивчали та аналізували різні вчені та дослідники, що призвело до існування різних інтерпретацій, з деякими з них ви можете ознайомитись нижче:

Дослідниця Джульєтта Шор в роботі «Дебати про економіку спільного використання» від 2016 року зазначає, що «Airbnb можна розглядати як форму спільного споживання, коли люди отримують доступ до ресурсів і діляться ними, а не купують або володіють ними» [12].

Пара науковців Франгез Т. та Поточник Славів І. в роботі «Руйнівна інновація в туризмі: ефект Airbnb» від 2019 року зазначити наступне: «Airbnb представляє нову модель розподілу розміщення, яка передбачає перехід від традиційних комерційних постачальників до індивідуальних постачальників, що кинуло виклик традиційній готельній індустрії» [6].

В роботі «Airbnb та готельна індустрія: вплив економіки спільного використання на традиційних операторів проживання» вчених Хван Дж. та Кім Х. вказано: «Airbnb представляє форму економіки спільного використання, яка дозволяє людям брати участь у ринку та отримувати додатковий дохід, використовуючи свої невикористані активи» [8].

Уолтерс Г, та Скотт Н. в роботі 2018 році в роботі «Airbnb: вивчення регулювання зайнятості та оподаткування на прикладі випадку. Перспективи управління туризмом» трактували серві наступним чином: «Airbnb надає господарям і гостям платформу для культурного обміну, надаючи мандрівникам можливість познайомитися з напрямками як місцеві жителі, а не як туристи» [13].

Загалом Airbnb є популярною та інноваційною платформою, яка зробила революцію в туристичній індустрії, пропонуючи мандрівникам широкий вибір місць проживання та надаючи господарям можливість отримувати дохід від своїх невикористаних або недостатньо використаних житлових площ. В 2013 році портал описував себе як «надійний ринок спільноти, де люди можуть відкривати та бронювати унікальні помешкання по всьому світу» (Airbnb, 2013b).

На офіційному веб-сайті сервісу розміщена інформація про те, як працює платформа, включаючи інформацію як для господарів, так і для гостей. Портал також містить інформацію про політику Airbnb, стандарти спільноти та заходи безпеки, а також відгуки попередніх гостей, які допоможуть мандрівникам прийняти обґрунтовані рішення щодо місця проживання.

Airbnb має значне значення в індустрії туризму та гостинності. Поява сервісу порушила традиційну готельну індустрію, запропонувавши альтернативний варіант розміщення для мандрівників. Це призвело до зміни способів подорожей і бронювання житла, і багато хто обирає зручність і доступність оренди через Airbnb.

Airbnb також вплинув на місцеві громади, оскільки викликав занепокоєння щодо доступності та доступності житла в деяких містах, де короткострокова оренда стала поширеною. Крім того, регулювання Airbnb стало предметом дебатів і дискусій серед науковців та політиків, оскільки вони намагаються збалансувати переваги платформи з потенційним негативним впливом на місцеві громади та традиційних операторів розміщення.

Однією із статей з розгляду проблеми є «Регулювання економіки спільного використання: приклад Airbnb» від Ескелінен Дж., опублікована в *Journal of Business Research* у 2017 році. У статті розглядається поява Airbnb, його вплив на індустрію туризму. Автор стверджує, що Airbnb має нести відповідальність за те, щоб господарі дотримувалися місцевих законів і правил, а також вживали заходів для запобігання негативним зовнішнім ефектам, таким як шум і занепокоєння сусідів. У статті також обговорюється економічний вплив Airbnb, зазначається, що хоча платформа створила нові робочі місця та можливості для отримання прибутку для господарів, вона також викликала занепокоєння щодо доступного житла та витіснення довгострокових орендарів [9].

В роботі «*Les sociales de la plateforme Airbnb*» Себастьяна Ру, опублікованого в *Les Cahiers Français* у 2017 році, аналізуються соціальні наслідки Airbnb, зокрема переміщення мешканців і поява нової економіки спільного використання [11].

Патрік Кохенде та Патрік Ле Галеса розглядаються проблеми та можливості регулювання Airbnb на місцевому рівні, і національному рівні в роботі «*Airbnb, nouvel acteur du tourisme mondial: enjeux et défis pour les politiques publiques*», опублікованого в *Revue d'Economie Régionale et Urbaine* у 2017 році [10].

Теми з розгляду причин появи, процесів та впливу сервісу Airbnb досить актуальні та цікавлять чималу кількість науковців, адже феномен порталу значно вплинув на індустрію подорожей і змінив уявлення людей про подорожі та проживання.

Перейдемо до основних елементів Airbnb за думкою автора, а саме:

- Списки нерухомості - господарі вносять свою нерухомість на Airbnb, включаючи описи, фотографії та доступність.
- Наявність ряду пошукових фільтрів і персоналізованих рекомендації для гостей, щоб знайти підходящі варіанти розміщення зі списку нерухомості.
- Профілі господарів - Господарі створюють профілі на Airbnb, які демонструють їхні пропозиції, та надають інформацію про себе та свій досвід хостингу.
- Профілі подорожуючих - Туристи створюють профілі на Airbnb, які надають інформацію про себе та відгуки про свій досвід перебування.
- Функція системи оцінювання для господарів і гостей, щоб оцінювати один одного та зміцнювати довіру в спільноті. Відгуки гостей - гості можуть залишати відгуки про своє перебування на Airbnb, які є загальнодоступними для інших гостей, які планують забронювати те саме помешкання. Відгуки хостів - хости можуть залишати відгуки про перебування гостя на Airbnb, які є загальнодоступними для інших користувачів та відображаються в профілі гостя.
- Заходи довіри та безпеки - Airbnb реалізує різноманітні заходи довіри та безпеки, щоб забезпечити безпечний та позитивний досвід як для господарів, так і гостей, включаючи перевірку особи та документів, перевірку репутації та страхове покриття.

- Функція оплати за перебування - сприяє безпечним онлайн-транзакціям між господарями та гостями, включаючи обробку платежів, правила скасування та вирішення спірних моментів.
- Цілодобова підтримка клієнтів для вирішення будь-яких питань або проблем, які можуть виникнути у господарів і гостей.
- Надання ресурсів та інструментів для господарів для керування своїми записами, включаючи стратегії ціноутворення, керування календарем та рекламні інструменти.
- Пропонуємо низку додаткових послуг, таких як враження та екскурсії, щоб покращити враження від гостей і отримати додатковий дохід для господарів.

Загалом Airbnb пропонує унікальну та гнучку альтернативу традиційному розміщенню в готелях, надаючи мандрівникам ширший вибір варіантів житла, а господарям — можливість отримувати додатковий дохід, здаючи свою нерухомість в оренду. Контекст появи Airbnb з наявністю унікальних та персоналізованих варіантів житла, які часто доступніші за готелі, доволі часто виходить за межі індустрії туризму й охоплює широкі соціальні, економічні та політичні дискусії.

Автор магістерської роботи виділяє основні функції Airbnb, а саме:

- Надання користувачам доступу до різноманітних об'єктів розміщення та короткострокової оренди;
- Дозволити власникам нерухомості заробляти гроші, здаючи свою нерухомість в оренду тим, хто шукає житло;
- Забезпечення безпеки користувачів шляхом перевірки особистої інформації та надання відгуків попередніх гостей;
- Дозволяє користувачам обмінюватися повідомленнями з власниками нерухомості та встановлювати деталі оренди;

- Надання страхового покриття на випадок, якщо щось піде не так під час періоду оренди;
- Надання рекомендацій та порад щодо забезпечення комфортного проживання в орендованому житлі;
- Просування та просування туризму в усьому світі за допомогою рекламних і маркетингових зусиль;
- З'єднання господарів і гостей: Airbnb діє як посередник між господарями та гостями, дозволяючи господарям розміщувати свої помешкання, а гостям – бронювати їх;
- Спрощення транзакцій: Airbnb обробляє платежі та керує фінансовими транзакціями між господарями та гостями;
- Надання підтримки: Airbnb забезпечує обслуговування клієнтів і підтримку як господарів, так і гостей, включаючи допомогу з бронюванням, оплатою та будь-якими проблемами, які можуть виникнути під час перебування.

Така різноманітність функцій робить оренду помешкань через Airbnb високоціною та поширеною формою для суб'єктів туризму, та демонструє основні причини динамічного зростання.

Отже, Airbnb можна розглядати як унікальну та інноваційну платформу, яка підірвала традиційну індустрію гостинності, дозволяючи людям здавати в оренду свої будинки або додатковий простір мандрівникам, які шукають альтернативне житло. Платформа також надає можливості для культурного обміну та розширення економічних можливостей для господарів, а також створила деякі проблеми з точки зору регулювання та впливу на місцеві ринки житла.

1.3. Методи дослідження

Методика дослідження – це система правил використання методів, прийомів та способів для проведення будь-якого дослідження.

Під час дослідження використані методи для розкриття змісту основних понять та термінів, виявлення історичного процесу становлення, аспектів та перспектив апі-туризму.

У роботі використані методи емпіричного дослідження:

- *спостереження* – систематичне цілеспрямоване, спеціально організоване сприймання предметів і явищ об'єктивної дійсності;
- *порівняння* – процес зіставлення предметів або явищ дійсності з метою встановлення схожості чи відмінності між ними, а також знаходження загального, притаманного кільком об'єктам дослідження;
- *вимірювання* – процедура визначення числових значень певної величини за допомогою одиниці виміру;
- *узагальнення* – логічний процес переходу від одиничного до загального знання;
- *експеримент (опитування)* – апробація знання досліджуваних явищ в контрольованих або штучних умовах.

Використані методи теоретичного дослідження:

- *історичний і логічний* – процес мисленого відтворення досліджуваного об'єкта у хронологічній послідовності, для виявлення закономірностей розвитку та теоретичних уявлень процесу формування;

– *сходження від конкретного до абстрактного* – метод мислення від конкретного в дійсності до абстрактного в мисленні і від нього – до конкретного в мисленні.

Використані методи на емпіричному та теоретичному рівнях дослідження:

– *аналізу і синтезу*; аналіз – метод пізнання, який дає змогу поділити предмет на частини з метою його детального вивчення, а синтез – є наслідком з'єднання окремих частин та рис предмета в єдине ціле;

– *індукція і дедукція*; індукція – являє собою умовивід від часткового до загального, а дедукція – умовивід, в якому висновок про деякий елемент множини робиться на основі знання про загальні властивості всієї множини.

Таким чином, за допомогою використання різних методів наукових досліджень було використано планомірні підходи для досягнення поставленої мети дипломної роботи.

РОЗДІЛ 2. ПЛАТФОРМА AIRBNB. ДОСВІД ФРАНЦІЇ

2.1. Ретроспективний аналіз сервісу «Airbnb»

Airbnb, Inc. — американська компанія зі штаб-квартирою в Сан-Франциско, яка керує онлайн-майданчиком для короткострокового розміщення та досвіду. Компанію заснували в 2008 році Брайан Чеські, Нейтан Блечарзик і Джо Геббіа (Рис.1.). Airbnb — це скорочена версія оригінальної назви AirBedandBreakfast.com.

Компанії здійснила революцію в індустрії туризму, однак також стала об'єктом інтенсивної критики з боку жителів таких туристичних міст, як Барселона, Венеція, за те, що дозволила непосильне підвищення орендної плати за житло та за відсутність регулювання. Компанія виступає брокером і стягує комісію з кожного бронювання.

Розглянемо стислий історичний нарис (Додаток Б):

2007-2008: Після переїзду до Сан-Франциско в жовтні 2007 року у сусідів по квартирі Брайана Чеські та Джо Геббіа виникла ідея заробити додаткових грошей, а саме поставити надувний матрац у своїй вітальні та надати потенційний сервіс «ліжко та сніданок». У лютому 2008 року Нейтан Блечарзик, колишній сусід Брайан Чеські, став головним технічним директором і третім співзасновником підприємства, яке вони назвали AirBed & Breakfast. Компанія друзів створили веб-сайт, який пропонував короткотермінове проживання та сніданок для тих, хто не міг забронювати готель на насиченому та дорогому ринку Сан-Франциско. Сайт Airbedandbreakfast.com офіційно запущений 11 серпня 2008 року .

Влітку 2008 року під час конференції промислового дизайну, яку проводила Товариство промислових дизайнерів Америки, мандрівникам було важко знайти житло в місті, таким чином у засновників з'явилися перші клієнти.

Після того, як засновники зібрали 30 000 доларів, продаючи пластівці, названі на честь двох кандидатів на президентських виборах у Сполучених Штатах 2008 року, Барака Обами та Джона Маккейна, в основному на національному з'їзді Демократичної партії 2008 року, комп'ютерний програміст Пол Пол Грем запросив засновників на зимовий навчальний сеанс у січні 2009 року в його стартап-інкубаторі Y Combinator, який надав їм навчання та фінансування в розмірі 20 000 доларів США в обмін на 6% частки в компанії.

З уже створеним веб-сайтом вони використали інвестиції Y Combinator, щоб полетіти до Нью-Йорка, щоб зустрітися з користувачами та просувати сайт. Повернувшись до Сан-Франциско з прибутковою бізнес-моделлю, власники були в пошуках інвесторів. До березня 2009 року сайт мав 10 000 користувачів і 2 500 списків.

2009-2010: У березні 2009 року назву компанії було скорочено до Airbnb.com, щоб усунути плутанину, на той час списки пропозиції вже включали цілі кімнати та помешкання. У квітні 2009 року компанія отримала 600 000 доларів початкового капіталу від Sequoia Capital за участю партнерів Youniversity Ventures Джауда Каріма, Кіта Рабуа та Кевіна Харца. У листопаді 2010 року компанія залучила 7,2 мільйона доларів від Greylock Partners і Sequoia Capital у раунді серії А та оголосила, що з 700 000 заброньованих ночей 80% припало на попередні шість місяців.

2011-2012: На конференції South by Southwest у березні 2011 року Airbnb отримав нагороду як «додаток». У липні 2011 року засновники залучили ще 112 мільйонів доларів фінансування під керівництвом Андріссена Горовіца. Серед інших перших інвесторів були Digital Sky Technologies, General Catalyst Partners і партнери A Grade Investments Ештон Кутчер і Гай Осірі.

У жовтні 2011 року Airbnb відкрив офіс у Лондоні, свій перший міжнародний офіс. Завдяки зростанню кількості міжнародних кінцевих користувачів на початку 2012 року Airbnb відкрила офіси в Парижі, Мілані, Барселоні, Копенгагені, Москві

та Сан-Паулу. На той момент вже існували офіси у Сан-Франциско, Лондоні, Гамбурзі та Берліні. У листопаді 2012 року Airbnb відкрив офіс у Сіднеї, свій 11-й офіс, і оголосив про плани запуснути послугу в Таїланді та Індонезії. У листопаді 2012 року Airbnb запустив «Neighborhoods», туристичний путівник по 23 містах, який допомагає мандрівникам вибрати район, де зупинитися на основі певних критеріїв і особистих уподобань. У грудні 2012 року Airbnb відкрив офіс у Сінгапурі.

2013-2014: У вересні 2013 року компанія оголосила про відкриття своєї європейської штаб-квартири в Дубліні. До жовтня 2013 року Airbnb надав послуги 9 000 000 гостей з моменту свого заснування в серпні 2008 року. У 2013 році було додано майже 250 000 оголошень.

У квітні 2014 року компанія отримала 450 мільйонів доларів інвестицій від TPG Capital, а вартість компанії оцінюється приблизно в 10 мільярдів доларів. Додаткове фінансування надали Andreessen Horowitz, Sequoia Capital, Dragoneer Investment Group, T. Rowe Price і Sherpa Capital. У липні 2014 року Airbnb змінив дизайн сайту та мобільного додатку, а також представив новий логотип. Компанія також оголосила про партнерство з Concur, службою звітності про витрати для бізнесу, щоб спростити для бізнес-мандрівників звітування про перебування Airbnb як бізнес-витрати.

2015-2016-2017: У квітні 2015 року, після пом'якшення обмежень на діяльність американського бізнесу на Кубі, Airbnb розширила діяльність на Кубі, що зробило її однією з перших американських компаній, яка зробила це. У червні 2015 року Airbnb залучив 1,5 мільярда доларів у рамках серії E під керівництвом General Atlantic, а також Hillhouse Capital Group, Tiger Management, Kleiner Perkins Caufield & Byers, GGV Capital, China Broadband Capital і Horizons Ventures.

У вересні 2016 року Airbnb залучив 555,5 мільйонів доларів від Google Capital і Technology Crossover Ventures, оцінивши компанію в 30 мільярдів доларів. У листопаді 2016 року Airbnb запустив функції «досвід», за допомогою якого

користувачі можуть використовувати платформу для бронювання заходів, активностей та відпочинку. Airbnb вперше став прибутковим у другій половині 2016 року. Дохід зріс більш ніж на 80% з 2015 по 2016 рік.

У січні 2017 року разом із серійними підприємцями Гері Вайнерчуком, Беном Левенталем і Майком Монтеро Airbnb інвестував 13 мільйонів доларів у Resy, додаток для бронювання ресторанів. У березні 2017 року Airbnb залучив 1 мільярд доларів США, збільшивши загальну суму зібраного фінансування до понад 3 мільярдів доларів США, а вартість компанії – 31 мільярд доларів США. У травні 2017 року компанія запустила Airbnbmag, журнал, який видається спільно з Hearst Communications.

2018-2019: У лютому 2018 року компанія анонсувала Airbnb Plus, колекцію будинків, перевірених на якість послуг, комфорт і дизайн, а також Beyond від Airbnb, яка пропонує розкішну оренду на відпочинок. До жовтня 2019 року два мільйони людей щоночі зупинялися в Airbnb. Після 200 мільйонів доларів прибутку в 2018 році Airbnb опублікував збиток у 322 мільйони доларів у 2019 році. У квітні 2019 року Airbnb створив і профінансував документальний фільм Gay Chorus Deep South, запущений підрозділом Rausch Street Films. Права були продані MTV, яке транслювало програму на своїй мережі.

2020-2021: Під час пандемії COVID-19 бронювання в деяких містах впало на 96%. Однак у багатьох сільських районах кількість бронювань зросла. 30 березня 2020 року компанія пообіцяла виплатити хостам 250 мільйонів доларів, щоб компенсувати їм скасування гостей через пандемію. У квітні 2020 року, частково через спад бізнесу через пандемію, Airbnb залучив 1 мільярд доларів США в капітал від приватних інвестиційних компаній Silver Lake і Sixth Street Partners за оцінкою 18 мільярдів доларів і 1 мільярд доларів боргу за відсотковими ставками 9%-11,5%.

10 грудня 2020 року компанія стала публічною компанією шляхом первинного розміщення акцій, залучивши 3,5 мільярда доларів США. Акції вартістю 238

мільйонів доларів були запропоновані хостам на платформі за ціною 68 доларів за акцію.

2022: У березні 2022 року Airbnb призупинив діяльність у Росії та Білорусі через санкції, накладені внаслідок російського вторгнення в Україну в 2022 році.

У травні 2022 року Airbnb припинив роботу в Китаї. Рішення було прийнято насамперед через суворі обмеження щодо COVID-19 у Китаї, а також через складні та дорогі закони та правила, які вимагали від Airbnb надсилати детальну інформацію про гостей уряду Китаю, яку можна використовувати для відстеження людей. Airbnb звинуватили в надмірній готовності надати цю інформацію, що призвело до відставки керівника Airbnb, який також був заступником директора Федерального бюро розслідувань, у 2019 році після 6 місяців роботи.

Airbnb також звинуватили в дозволі на розміщення земельних ділянок, що належать Xinjiang Production and Construction Corps, китайській державній воєнізованій організації, на яку потрапили санкції відповідно до Закону Магнітського за участь у геноциді уйгурів. У 2019 році деяких господарів у Китаї звинуватили в дискримінації через відмову орендувати житло уйгурам.

Після тимчасової заборони проведення вечірок у будинках, орендованих на платформі, у серпні 2020 року через пандемію COVID-19, у червні 2022 року Airbnb оголосив, що назавжди заборонить вечірки та заходи в будинках на своїй платформі. Цю позицію підтримують господарі та їхні сусіди, які скаржаться на неприємності в об'єктах Airbnb. У серпні 2022 року Airbnb запровадив технологію для забезпечення дотримання цієї заборони.

Після невдалого 2021 року, коли збиток склав 352 мільйони доларів, у 2022 році Airbnb знову стала прибутковою з прибутком у 1,9 мільярда доларів. Дохід за четвертий квартал зріс на 24% порівняно з аналогічним періодом минулого року, а чистий прибуток за квартал склав 319 мільйонів доларів, що є найвищим показником на сьогодні. Компанія пояснює цей успіх кількома різними факторами,

включно зі збільшенням попиту у великих містах, довшим перебуванням і збільшенням пропозиції активних списків на понад 900 000 щорічно.

В листопаді 2022 року компанія представила нове налаштування Airbnb, а саме новий простий спосіб для хостів розміщувати власні оголошення на Airbnb. Також відсоток страхування AirCover для господарів помешкань зріз, та було додано шість нових категорій помешкань Airbnb [17, 18].

Бізнес-модель Airbnb базується на двосторонньому ринку, де господарі можуть розміщувати свою нерухомість для оренди, а мандрівники можуть бронювати цю нерухомість за певну плату. Airbnb заробляє гроші, стягуючи комісію за кожне бронювання, здійснене через його платформу. Ставка комісії змінюється, але зазвичай вона коливається від 3% до 14,2% залежно від різних факторів, наприклад як лістинг, місце розташування та рівень послуг.

Платформа Airbnb також надає господарям і гостям додаткові послуги, такі як страхове покриття, підтримка клієнтів і безпечна обробка платежів. Господарі можуть запропонувати різні типи розміщення, починаючи від вільних кімнат і закінчуючи цілими будинками, квартирами та унікальними об'єктами, такими як замки та будиночки на деревах.

Гості можуть шукати житло за розташуванням, ціною, зручностями та іншими критеріями. В останні роки Airbnb розширив свої пропозиції, включивши екскурсії, заходи та тури, організовані місцевими жителями по всьому світу. Airbnb Experiences пропонує унікальні, автентичні культурні враження для мандрівників і додаткове джерело доходу для господарів.

Загалом, бізнес-модель Airbnb здійснила революцію в традиційній індустрії гостинності, надаючи мандрівникам доступніші та різноманітніші місця для проживання та відповідно дозволяючи господарям монетизувати власні недостатньо використані об'єкти.

Варто зазначити, що Airbnb має програми та ініціатив, спрямовані на підтримку благодійних і некомерційних організацій у всьому світі. У 2020 році Airbnb заснував власну некомерційну організацію під назвою Airbnb.org, яка надає тимчасове житло людям, які цього потребують, під час надзвичайних ситуацій та інших криз. Airbnb.org співпрацює з гуманітарними організаціями, щоб допомогти зв'язати господарів, які готові пожертвувати своє приміщення, з людьми, які цього потребують [19].

В березні 2022 році, після місяця з моменту розгортання військових дії на території України, спричинених вторгненням 24 лютого 2022 року російських військ на території незалежної держави України та оголошенням російським урядом війни, Airbnb та Airbnb.org оголосили, що розпочали програму здачі безкоштовного короткострокового житла до 100 000 біженців, що були вимушені покинути Україну. Фінансування програми було здійснене Airbnb, Inc., донорами Airbnb.org Refugee Fund та щедрістю господарів через Airbnb.org. Спілка працювала безпосередньо через некомерційні організації на місцях, які відповідали за бронювання та координацію проживання для гостей-біженців, незалежно від національності, раси, етнічного походження чи того, як вони ідентифікуються. З 8 березня 2022 року Airbnb.org співпрацював з Міжнародною організацією з міграції (ІОМ), щоб надавати людям, які втікають з України, короткострокове житло в Польщі, Молдові, Румунії, Угорщині та Словаччині.

За останні п'ять років Airbnb і Airbnb.org підключили до тимчасового житла понад 54 000 біженців і притулків, у тому числі з Сирії, Венесуели та Афганістану, через партнерів Airbnb.org.

Платформа також дозволяє господарям жертвувати частину своїх доходів некомерційним організаціям. Господарі можуть вибрати зі списку відповідних некомерційних організацій або запропонувати власні улюблені справи для підтримки [19].

Станом на 31 грудня 2023 року компанія має (Додаток А) :

- 6,6 млн. активних пропозиції по всьому світу;
- налічує пропозиції в 100 000 містах з активними оголошеннями на платформі;
- налічує пропозиції в 220 регіонах на платформі;
- 1, 4 млрд. постійних прибуттів гостей Airbnb;
- 4 млн. господарів з пропозиціями на Airbnb;
- 180 млрд. доларів США зароблено хостами, за весь час;
- 14 тисяч доларів США заробив типовий господар США у 2022 році;
- 7 мільярдів доларів США загальна кількість податків, зібраних і перерахованих у всьому світі [17] .

Таким чином, історія Airbnb є свідченням потужності інновацій та економіки спільного використання помешкань. До появи сервісу в індустрії гостинності домінували великі готельні мережі та традиційні компанії з оренди для відпочинку, які часто пропонували стандартне житло за високими цінами. Платформа Airbnb натомість дозволила простим господарям помешкань пропонувати широкий вибір житла: від недорогих кімнат до розкішних будинків. Натомість мандрівникам був надана можливість у більшому виборі помешкань, варіативності цін залежно від уподобань, та гнучкості бронювань.

Портал також використав технологію з ефективним і плавним процес резервації з такими функціями, як миттєве бронювання, безпечна обробка платежів і цілодобова підтримка клієнтів. Відповідні інновації дозволили та допомогли створити довіру та зручність як для господарів, так і для гостей, спростивши для них зв'язок і взаємодію між один з одним.

Тому революційним ключем сервісу Airbnb є здатність використовувати потужність економіки спільного використання та технологій для створення більш

демократичної та децентралізованої форми гостинності. Котра в свою чергу дає змогу особа і спільнота у всьому світі вибирати не лише участь, як користувачів послуг, а створювати власні пропозиції у глобальній індустрії подорожей.

2.2. Законодавча база французької системи до платформи Airbnb

Франція, яка є одним із найпопулярніших туристичних напрямків у світі, щорічно приваблює близько 30 мільйонів відвідувачів. Туризм є основною галуззю у Франції та відіграє важливу роль в економіці країни. За даними Statista, у 2019 році індустрія подорожей і туризму внесла у валовий внутрішній продукт (ВВП) Франції приблизно 211 мільярдів євро. Прогнозується, що частка туристичного сектору у ВВП Франції постійно зростатиме між 2023 і 2028 роками загалом на 1,7 % відсоткового пункту. Очікується, що в 2028 році частка становить 8,72% відсотка. Слід зазначити, що зображено саме економічний внесок туристичного сектору по відношенню до валового внутрішнього продукту країни або регіону, також прогноз скориговано з урахуванням очікуваного впливу COVID-19 [20, 21].

Туризм країни обслуговує широкий спектр демографічних груп у всьому світі з епічними пейзажами країни, прекрасними пляжами, горами, сільською місцевістю та великими містами. Франція має все це, тому пропонує всі види туризму. Франція залишається країною, яка все ще є одним із найкращих туристичних напрямків у світі, а Airbnb є одним із найбільших у країні. Платформа стала способом для жителів Франції отримати додатковий дохід, і з цієї причини в країні високий попит на оренду житла через Airbnb. Попит на оренду обумовлений великою кількістю іноземців, які працюють у країні, а також попитом на короткострокову оренду для туристів і ділових мандрівників.

Вперше портал Airbnb почав працювати у Франції в 2012 році, з тих пір сервіс має чималу популярність. Портал стає ключовим варіантом для проживання

мандрівників, які відвідують Францію, та виступає головним конкурентом готельними пропозиціями.

В роботі «Airbnb, Booking.com, Expedia та TripAdvisor: яка різниця між господарями та потенційними гостями?» (2019) вчені Дольнікар, Грюн і Лейш досліджують відмінності між чотирма основними туристичними платформами онлайн-агенціями: Airbnb, Booking.com, Expedia та TripAdvisor з точки зору господарів і потенційних гостей. Деякі з ключових моментів зі статті включають, що у Airbnb більша частка господарів, які здають своє основне житло, порівняно з Booking.com, Expedia та TripAdvisor. Автори зазначають, що свідчить про те, що Airbnb частіше використовується для спільного використання житла, а не для професійного хостингу, платформи як Booking.com, Expedia та TripAdvisor мають більшу кількість доступних списків помешкань (готелів, хостелів, апартаментів) порівняно з Airbnb, що свідчить про те, що ці платформи частіше використовуються для готелів або професійного житла. Платформи відрізняються стратегією ціноутворення: Airbnb і Booking.com пропонують більш гнучкі варіанти ціноутворення для господарів, тоді як Expedia і TripAdvisor мають фіксовану структуру ціноутворення на основі комісії. Власники вважають, що Airbnb має більше контролю над їхнім оголошенням-пропозиціями, а гості вважають, що Airbnb має більш надійні та точні оголошення порівняно з іншими платформами [5].

Важливо зазначити, що портал Airbnb не містить в публічному доступі інформації про кількість помешкань на території країн, користувачі порталу мають лише доступ до доступних помешкань за певними критеріями. За даними AlltheRooms, у 2021 році у Франції в середньому розміщено близько 1 209 036 оголошень Airbnb. Франція є найбільшим ринком Airbnb за межами США, де пропонуються низка помешкань від квартир у Парижі до вілли в Провансі та Французькій Рив'єрі та квартири на Єлисейських полях. У 2021 і 2020 роках Франція була другою за кількістю ночей Airbnb з 43,0 мільйонами і 27,9 мільйонами відповідно. Найбільші регіони для Airbnb у Франції - Париж та

Прованс-Альпи-Лазурний берег. За даними Airbnb, на 2019 рік, найбільші регіони для Airbnb у Франції були:

- Париж та околиці - з більш ніж 60 000 активних оголошень.
- Прованс-Альпи-Лазурний берег - з більш ніж 50 000 активних оголошень.
- Округ Окситанія - з більш ніж 40 000 активних оголошень.
- Нова Аквітанія - з більш ніж 30 000 активних оголошень.
- Округ Овернь-Рона-Альпи - з більш ніж 20 000 активних оголошень [20].

У Франції існує туристичний податок або «Taxe de Séjour», який стягується з особи за ніч і залежить від стандарту та якості розміщення. Ціни коливаються від 0,50 євро до 4,30 євро за особу за ніч. Детальна розбивка цін доступна (французькою та англійською мовами) на веб-сайті service-public.fr. Щоб розрахувати фактичні суми туристичного збору, помножте ставку, застосовне до кожної категорії розміщення, на кількість ночей і кількість платників податку. Діти до 18 років звільняються від податку. Округи та регіони також можуть додавати додатковий податок. Наприклад, регіон Іль-де-Франс ввів додатковий податок «Grand Paris» у розмірі 15%.

Портал Airbnb визначено законодавством Франції з 2016 року. Закон про цифрову республіку встановив нормативну базу для платформ туристичної оренди, таких як Airbnb. У Франції визначено портал як «plateforme de location de logements entre particuliers» можна знайти у Французькому кодексі туризму, зокрема у статті L324-1-1. Цей кодекс визначає Airbnb як платформу для окремих осіб, які можуть здавати в оренду власні житлові приміщення для короткострокового проживання [22, 23].

Правила французького уряду та податки для господарів Airbnb можна знайти на офіційному веб-сайті Міністерства Європи та закордонних справ Франції. На веб-сайті пояснюються вимоги до реєстрації нерухомості, що здається в оренду, отримання "numéro d'enregistrement", а також збору та перерахування "taxe de séjour". DAC7 посилається на Директиву Ради ЄС 2021/514, яка вимагає від онлайн-

компаній, таких як Airbnb, збирати та повідомляти інформацію платників податків про певних користувачів платформи, які отримують дохід на платформі Airbnb. Якщо у вас є список нерухомості, розташованої в одній із 27 держав-членів ЄС, або ви проживаєте в країні-члені ЄС, DAC7 впливає на вас. Для цілей DAC7 особа є «резидентом» у країні, у якій особа має свою основну адресу, і, крім того, у будь-якій іншій країні, у якій особі було видано податковий ідентифікаційний номер (TIN) [24].

На сайті Airbnb також розміщений безкоштовний податковий посібник для майбутніх хостів з Франції. Зазначено податкові обов'язки як господаря Airbnb, тому Airbnb співпрацює з незалежною сторонньою бухгалтерською фірмою, щоб надати безкоштовний довідник з оподаткування, який охоплює загальну податкову інформацію у Франції [25].

Згідно з податковим законодавством Франції платформа Airbnb зобов'язана звітувати податковим органам Франції про дохід від оренди, отриманий користувачами платформи, які є податковими резидентами Франції або здають в оренду нерухомість, розташовану у Франції через платформу Airbnb (це зобов'язання почало застосовуватися до доходу за 2019 рік). Таким чином, якщо існує невідповідність між інформацією, наданою Airbnb, і доходом, який господар помешкання вказав у своїй річній податковій декларації, податкові органи Франції можуть поставити власникам додаткові запитання.

На платформі Airbnb наявна стаття “Збір туристичного податку та переказ через Airbnb у Франції, що розкриває основні моменти туристичного оподаткування [26]. Сума туристичного податку визначається муніципалітетом і може включати додаткові податки, якщо проголосує департамент (10%) або регіон (наприклад, регіон Іль-де-Франс нещодавно запровадив додатковий податок «Grand Paris» у розмірі 15%). Ці додаткові податки збираються одночасно з туристичним збором і перераховуються двічі на рік.

Починаючи з 1 липня 2018 року, Airbnb почав збирати туристичний податок із бронювань через Airbnb у містах, які запровадили податок «au réel» і подавали його до французької адміністрації (файл «Occitan», яким керує податкова адміністрація). Сума перераховується двічі на рік місту від імені господарів, професійних або індивідуальних. Airbnb також стягує відомчі та/або регіональні податки (податок Grand Paris). Airbnb перераховує кошти від цього податку безпосередньо містам від імені господарів.

Ставка туристичного податку змінюється залежно від типу нерухомості, указаного господарем на Airbnb. Дізнайтеся більше про різні типи туристичних місць у Франції. Ставки визначаються кожним муніципалітетом:

- Для об'єктів, які були класифіковані («classées»), вартість визначається в євро за ніч на особу.
- Для «некласифікованих мебльованих» об'єктів муніципалітети встановлюють ставку від 1% до 5% від вартості ночі на особу [27].

Airbnb стягує туристичний податок за встановленими ставками залежно від характеру пропонованого житла (наприклад, «мебльований туризм», «готель» тощо) та його рейтингу (без рейтингу, 1 зірка тощо), як зазначено господарем. Платформа також збирає відомчий податок і податок «Великий Париж», коли вони застосовуються. З січня 2020 року закон зобов'язує платформи збирати та перераховувати туристичний збір від імені непрофесійних господарів за всі бронювання, прийняті на платформі.

Система оподаткування для власників помешкань Airbnb у Франції досить складна, адже містить низку категоризацій, стандартів та обмежень згідно визначених категорії. Згідно із законом, власники, які бажають орендувати своє житло на Airbnb, повинні отримати попередній дозвіл від мерії свого муніципалітету. Цей дозвіл залежить від кількох критеріїв, зокрема від терміну оренди (не більше 120 днів на рік), дотримання норм безпеки та охорони здоров'я

та сплати туристичного збору. Термін оренди також визначений законом, наприклад у Парижі ви можете здати свою квартиру на короткий термін на Airbnb, але лише якщо ця нерухомість є вашим основним місцем проживання. І строго максимум на чотири місяці, або 120 днів на рік. Після рішення суду в 2021 році в Парижі ввели жорсткі обмеження щодо тих, хто перевищив ліміт оренди на 120 днів. Тодішні звіти передбачали, що цим орендодавцям загрожує штраф у розмірі до 50 000 євро кожному.

Звичайно, є й інші правила, яких слід дотримуватися. Це включає реєстрацію власності в місцевій мерії (ратуші) для отримання реєстраційного номера. Власники помешкань повинні процитувати це у своєму онлайн-списку, інакше загрожує штраф. Щоб орендувати житло на термін понад 120 днів або орендувати другий будинок, орендодавці повинні подати заявку на перетворення свого житла на "*furnished tourist accommodation*" (мебльоване туристичне житло). Тепер для отримання такого погодження орендодавці повинні звертатися до мерії. Але щонайбільше непомірно, вони також повинні надати докази, що вони построїли кількість житлової площі в інших місцях. Ці надзвичайно суворі правила діють із січня 2022 року [28].

Furnished tourist accommodation (мебльоване туристичне житло) виступає як короткострокова оренда (на ніч, на тиждень тощо) тимчасовим орендарям, які не мають наміру жити в цьому житті. Дана система змінила структуру ринку оренди у Франції, особливо у великих містах, адже ціни за перебування на одну ніч досить близькі до готельних, таким чином вдвічі, а то й утричі дорожчі за традиційну довгострокову оренду, тому власникам помешкань такий спосіб здачі майна більш вигідний. В результаті дані зміни сильно вплинули на вартість французького житла як для оренди, так і для купівлі. Міські ради вирішили діяти відповідно, щоб вдихнути нове життя в ринки оренди, які перебувають під тиском. Тому ради запровадили місцеві закони та правила, більш-менш обмежувальні, з метою повернення на ринок класичної орендної нерухомості. Яке приклад, слід

розглянути правила щодо Airbnb в Парижі, Ліоні та Бордо. Зазначені міста досить популярні для відпочинку та сезонної оренди [29].

Правила міста Париж

З появою платформи Airbnb туристична оренда набула дуже широкого розвитку в Парижі. У деяких районах Парижа це може становити до 20% від загальної пропозиції оренди. Тому місто запровадило правила для боротьби з цією практикою та обмеження її наслідків. Він був підтверджений Касаційним судом у рішенні від 18 лютого 2022 року, в якому він був визнаний «виправданим, пропорційним, прозорим і доступним». Залежно від того, що ви збираєтеся здавати в оренду, можуть виникнути три ситуації:

- Якщо орендодавець повністю бажає здати в оренду своє основне житло - У такому випадку єдиним обов'язком є подання декларації мальованого туризму. Після цієї реєстрації вам потрібно буде дотримуватися лише двох умов: сплатити туристичний збір і дотримуватися обмеження в 120 орендованих днів на рік. Якщо це суборенда, орендар повинен буде отримати письмову згоду власника. Якщо це соціальне житло, туристична оренда меблів суворо заборонена: це наражає орендаря на розірвання договору оренди та фінансові санкції. Якщо ви маєте намір здавати в оренду лише частину свого будинку, приватна кімната не вважається мебльованим туристичним житлом. Таким чином, ви можете орендувати кімнату в основному місці проживання без будь-яких часових обмежень.
- Ви хочете здати в оренду нерухомість, яка не є вашим основним місцем проживання, на короткостроковій основі з меблями (Сезонна здача вторинного житла з меблями) - У цьому випадку вам доведеться перейти до зміни призначення з компенсацією житла, яке ви бажаєте орендувати. Ця система компенсації вимагає від власників, які бажають здавати в оренду житло, яке не є їхнім основним місцем проживання, переобладнати комерційне приміщення під житло, щоб компенсувати втрачені квадратні

метри житлової площі. Це має на меті зберегти баланс між житловою та господарською діяльністю. Ця компенсація може бути подвійною або навіть потрійною, залежно від орендної напруги в районах. Тоді вам доведеться змінити призначення приміщення на проживання в готелі, перш ніж зареєструватися онлайн і сплатити туристичний збір.

- Здача в оренду мебльованих приміщень, які не використовуються для житлових цілей на короткий період часу - у даному випадку потрібен попередній дозвіл від мерії. Комісія відповідає за вивчення запитів, які будуть відхилені у разі ризику неприємностей, у районах із сильним туристичним тиском або на вулицях, де PLU захищає магазини. Після цього має бути зроблена зміна призначення приміщення, а потім реєстрація та сплата туристичного збору.

Дані правила спрямовані на те, щоб переконати орендодавців розглядати сезонну оренду мебльованих приміщень. Щоб гарантувати їх дотримання, місто передбачає фінансові штрафи, а порушників цих правил можуть оштрафувати на суму до 50 000 євро в цивільному суді у разі невиконання зобов'язання заявити про зміну використання, а також на 80 000 євро в порядку цивільного судочинства. кримінального суду у разі неправдивого декларування чи навіть шахрайського маневру. Якщо орендодавець не передає розшифровку кількості ночей, йому загрожує штраф до 10 000 євро; те ж саме стосується, якщо він перевищує 120 днів оренди [29].

Правила міста Ліон

Як і будь-яке велике місто, Ліон не застрахований від розвитку туристичної оренди мебльованих будинків через платформу Airbnb. Хоча лише 0,7% квартир у місті планується орендувати цілий рік за допомогою цього засобу, цей показник зростає до 7-8% у найбільш туристичних районах міста, таких як Старий Ліон або Круа-Рус. Наслідуючи приклад Парижа, Ліон вирішив вжити заходів для боротьби з цією тенденцією, яка посилює тиск на дуже жорсткий ринок оренди.

Першим критерієм цього положення є річний термін оренди. При дотриманні обмеження в 120 днів оренди на рік, тобто 4 місяці, додаткові кроки не потрібні. Потрібно лише попросити в мерії реєстраційний номер і задекларувати стягнутий туристичний збір. З 1 січня 2019 року місто також входить до числа муніципалітетів, для яких Airbnb систематично обмежує оголошення про оренду житла після закінчення цього терміну. Понад 120 днів оренди необхідно буде подати запит на зміну використання. Тоді діяльність підлягає компенсації.

Тоді діє другий критерій: місце розташування орендованого майна в місті. Визначено два периметри: гіперцентр і решта міста. Перший складається з таких районів: Vieux-Lyon, Presqu'île, 9-й округ навколо річки Сона, а також 3-й і 6-й округи, розташовані біля залізничних колій. Залежно від району, в якому розташована квартира, розмір компенсації залежатиме від третього критерію: площі нерухомості. Коли нерухомість розташована в гіперцентрі, правила подібні до паризьких. З першого квадратного метра – обов'язок компенсувати. Це означає, що власник квартири, яка орендується в такій конфігурації, повинен буде надати в класичну оренду ідентичну за площею та розташуванням квартиру (в гіпоцентр та тому ж районі). Ця власність повинна бути створена після зміни використання: для компенсації має бути запропонований інший тип приміщень, ніж вже існуюче житло. Метою є створення, таким чином, нових житлових приміщень, доступних на ринку оренди Ліона.

Якщо нерухомість розташована за межами гіпоцентру, обмеження становить 35 м². Якщо нерухомість розташована за межами центру міста, обмеження становить 35 кв. Нижче цього ліміту місто може надати дозвіл на тимчасову оренду на 9 років. Компенсації не буде. Понад цим лімітом буде діяти компенсація, як і в гіперцентрі: з першого квадратного метра, за однакову площу і в тій же місцевості.

Будь-яке шахрайство, тобто будь-яка діяльність, яка суперечить умовам і зобов'язанням, встановленим містом, призведе до штрафу. Сума штрафу не може перевищувати 5000 євро за незаконно переобладнане та орендоване приміщення.

За прокатними майданчиками стежать служби міської ради та мегаполісу, щоб вистежити тих, хто порушує ці правила [29].

Правила міста Бордо

Зіткнувшись із високою концентрацією сезонної оренди мебльованих меблів на і без того обмеженому ринку оренди (від 8 000 до 10 000 оголошень), місто Бордо запровадило в 2018 році дуже обмежувальні правила щодо цього способу оренди. З моменту прийняття цієї постанови кількість пропонованих помешкань на таких платформах, як Airbnb, скоротилася вдвічі: у грудні 2021 року мерія нарахувала 4668 оголошень.

У разі використання нерухомості в Бордо для сезонної оренди необхідно розрізнити залежно від того, чи є орендована нерухомість основним місцем проживання власника чи ні. Ця різниця визначатиме застосування правил. Якщо це справді основне місце проживання, оренда буде просто обмежена 120 днями на рік, як у Парижі чи Ліоні. Однак необхідно дотримуватися двох зобов'язань:

- Зареєструватись на сайті Bordeaux Metropole туристичного податку;
- Додати свій реєстраційний номер до всіх оголошень, розміщених в Інтернеті. Цей унікальний реєстраційний номер дозволяє муніципалітету відстежувати та ідентифікувати власників, щоб перевірити дотримання максимального терміну оренди. Більше не можна буде орендувати нерухомість на різних платформах, дотримуючись умову 120 днів на кожному відповідному сайті, але перевищивши її шляхом додавання тривалості.

Якщо здається лише частина житла (кімната в гостьовому будинку), то регламент оренди більше не діє: можна орендувати цілий рік. Однак правила реєстрації залишаються незмінними.

З іншого боку, якщо орендоване житло є вторинним місцем проживання його власника, останній повинен буде подати заяву на зміну дозволу на використання з компенсацією. На відміну від міста Ліон, яке встановлює систему компенсації

відповідно до географічного розташування орендованого майна та його площі, у Бордо компенсація починається з першого квадратного метра, незалежно від місця розташування майна. Правила компенсації в Бордо також суворіші, ніж у Ліоні та Парижі. На додаток до перетворення існуючої будівлі на житло, яке має бути еквівалентним за якістю та розміром до майна, що пропонується на платформах, це компенсаційне житло має бути забезпечене місцем для паркування. Це не може бути перший поверх. Це зменшує можливості та збільшує витрати для власників.

Усі ці правила мають на меті перешкоджати орендодавцю розглядати сезонну оренду мебльованих приміщень. Щоб гарантувати дотримання цих правил, місто передбачає фінансові штрафи. Порушники цих правил можуть бути оштрафовані на суму до 50 000 євро в цивільному суді за невиконання обов'язку заявити про зміну використання, і до 80 000 євро в кримінальному суді за неправдиве декларування або шахрайство. Якщо орендодавець не передає розшифровку кількості ночей, йому загрожує штраф до 10 000 євро; те ж саме стосується, якщо він перевищує 120 днів оренди. У таких ситуаціях платформу ризикують оштрафувати на суму до 50 000 євро. Якщо реклама, яку вони передають, не відповідає вимогам через відсутність реєстраційного номера помешкання, штраф становить 12 500 євро [29].

Таким чином, портал Airbnb підпорядковується суворим нормам у Франції, щоб регулювати туристичну оренду житла та зберегти баланс між різними формами розміщення. Airbnb зобов'язаний збирати туристичний збір з мандрівників і сплачувати його відповідним муніципалітетам Франції. Цей податок встановлюється кожним муніципалітетом і залежить від типу помешкання та сезону. У разі недотримання правил власники помешкань можуть бути оштрафовані, до Airbnb також можуть бути застосовані санкції, якщо платформа не виконує своїх юридичних зобов'язань, таких як стягнення туристичного збору або передача даних компетентним органам.

РОЗДІЛ 3. ПЛАТФОРМА AIRBNB В УКРАЇНІ: ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ ДОСВІДУ ФРАНЦІЇ

3.1. Ретроспективний аналіз платформи Airbnb в Україні

Airbnb офіційно запустили в Україні в 2016 році. Відтоді платформа ставала все більш популярною в країні, а кількість господарів зростала, через наявність широкого вибору житла, від квартир і будинків до унікальних і нестандартних.

Airbnb працює в Україні так само, як і в інших країнах. Власники помешкань можуть розміщувати свою нерухомість на платформі та встановлювати власні ціни, наявність та критерії. Туристи мають можливість шукати оголошення на основі дат поїздки та власних уподобань, та забронювати помешкання безпосередньо через платформу Airbnb.

Щоб стати господарем Airbnb в Україні, власникам помешкань потрібно створити обліковий запис на платформі та надати базову інформацію про нерухомість. Оголошення має включати фотографії, опис приміщення та детальну інформацію про зручності та послуги, які пропонує господар. Загалом власники повинні дотримуватися місцевих законів і правил, зокрема податкового законодавства та вимог безпеки.

Відповідно туристи в Україні можуть шукати нерухомість на веб-сайті або в додатку Airbnb. Користувачі мають змогу фільтрувати пошук за критеріями, як розташування, ціна та зручності. Є доступ прочитати відгуки інших гостей, що залишились в помешканні, щоб отримати уявлення про якість помешкання та враження від перебування в ньому.

Після обрання нерухомості, турист надіслав запит на бронювання господарю, який має 24 години, щоб прийняти або відхилити запит. Якщо господар погодиться,

то з подорожуючого буде стягнуто плату за бронювання, і турист може зв'язатися з господарем безпосередньо через платформу Airbnb, щоб узгодити деталі, наприклад як час заселення та передача ключів.

Загалом Airbnb став популярним варіантом для мандрівників в Україні, особливо для Києву та Львову. Ці два міст стали найпопулярнішими напрямки для розміщення оголошень на Airbnb в Україні, і вони мають велику кількість нерухомості, доступної на платформі. У Києві доступно багато оголошень Airbnb, від сучасних квартир у центрі міста до затишних студій у житлових кварталах, та цілих вілл. Також серед мандрівників Airbnb були популярні інші міста та регіони України, які включають Одесу, Дніпро, Харків та регіон Карпат.

Однак варто зазначити, що через пандемію COVID-19 попит на короткострокову оренду в Україні коливався, хоча загалом в країні відбулася поява тенденції до зростання рівня внутрішнього туризму. Наразі ситуація з моменту розгортання військових дії на території України, спричинених вторгненням 24 лютого 2022 року російських військ на території незалежної держави України та оголошенням російським урядом війни, зумовлює нестабільну ситуацію.

Варто відмітити, що на території активних військових дії, потенційно небезпечних містах та окупованих Росією територіях, хостинг призупинений. На сайті платформи розміщені оголошення, що через санкції оголошення бронювання в Донецькій та Луганській області, Херсоні та Запоріжжі більше не доступні. Бронювання більше недоступні в регіоні, тому господарі не отримують нових запитів. Господарі все ще можуть отримати доступ до таких деталей, як фотографії, попередні бронювання та історія транзакцій. Проте санкції не торкнуться будь-яких записів, розміщених хостом за межами постраждалого регіону [30, 31].

Наразі Airbnb продовжує тимчасово відмовлятися від плати за обслуговування гостей і хостів на території України в знак підтримки в непростий для країни час.

В березні 2022 року відбулася шокуюча тенденція, тисячі людей по всьому світу бронювали Airbnb в Україні, хоча відповідно вони не мали наміру їхати в охоплену війною країну. Основною причиною зростання кількості бронювань стала причина швидкого способу підтримати грошовими пожертвами місцевих жителів (хостів) України. Генеральний директор Airbnb Браян Ческі написав у Twitter про цю тенденцію: «За 48 годин в Україні було броньовано 61 402 ночі. Це 1,9 мільйона доларів, які підуть потребуючим господарям. Така класна ідея від нашої спільноти. Дякую тобі». Більше половини — 34 000 ночей — бронювали користувачі Airbnb з США. Згідно з даними Airbnb, за той самий період більше 8000 ночей було броньовано користувачами з Сполученого Королівства та майже 3000 ночей – канадцами [32].

На сайті платформи було зазначено, що станом на 11 березня 2022 року спільнота Airbnb створила замовлень приблизно на 15 мільйонів доларів. Ідея цих бронювань виникла у спільноті та свідчить про те, наскільки інноваційними та креативними можуть бути люди, особливо коли їх спонукає найпотужніший мотиватор: людська доброта. Також компанія за допомогою власної незалежної некомерційної організації Airbnb.org, за рахунок внесків та окремим низовим зусиллям щодо бронювання оголошень, безпосередньо у Hosts компанія зібрала приблизно 37 мільйонів доларів США для підтримки українців та інших осіб, які тікають з України. Основні досягнення станом на 11 березня 2022 року:

- Понад 11 100 людей по всій Європі зареєструвалися через Airbnb.org, щоб приймати біженців, які тікають з України, у своїх домівках;
- Airbnb та її засновники наразі пожертвували 17 мільйонів доларів на Airbnb.org, щоб допомогти покрити витрати, пов'язані з забезпеченням проживання для біженців;
- Понад 4,5 мільйона доларів пожертвували Airbnb.org онлайн від 50 000 окремих жертводавців із 92 країн, щоб допомогти покрити витрати, пов'язані з проживанням біженців;

- Airbnb.org оголосив про ключове партнерство з Міжнародною організацією з міграції та урядом Німеччини, яке сприятиме важливій роботі з підключення тих, хто потребує житла, до спільноти Airbnb.

Також Airbnb призупинив роботу в Росії та Білорусі. Це означає, що не можна робити нові бронювання для проживання або досвіду в Росії чи Білорусі, а гості, які перебувають в обох країнах, більше не зможуть робити нові бронювання в будь-якій точці світу [33].

Важливо зазначити, що портал Airbnb не містить в публічному доступі інформації про кількість помешкань на території України, користувачі portalу мають лише доступ до пошуку доступних помешкань за певними критеріями.

Слід зауважити, що моніторинг розвитку платформи Airbnb з точки зору туризму на території України та науковий аналіз в цілому має критичний рівень досліджень. Існує прогалина з аналізу розвитку сервісу, головних аспектів, причини, проблем чи невдач в контексті туристичного сектору України. На даний момент наявні наукові видання лише опосередковано згадують про сервіс в контексті успіху шерінгової економіки.

Отже, прослідкувати розвиток сервісу Airbnb на території України досить складно, адже наразі відсутня необхідна статистична база для оцінки. Відсутність даних може бути викликана різними причинами, такими як відсутність системи збору даних, недостатня фінансова підтримка для проведення досліджень або брак кваліфікованих фахівців, які могли б проводити дослідження.

При відсутності бази аналізу, важко визначити ефективність заходів, вплив змін, так як банально немає ввідних даних, з яких можна було б порівнювати результати. Дана ситуація може призвести до втрати можливості вчасно реагування на зміни тенденції, виявити проблеми та відстежувати результати різних впливів та дій.

3.2. Аналіз законодавчих аспектів щодо платформи Airbnb в Україні, туристичних зборів

До 2019 року рівень туризму в Україні стрімко зростав, з'явилися певні тренди для розвитку туристичної галузі в країні, адже наявні природні та культурні ресурси все більше привертає туристів з усього світу. Згідно з даними Міністерства культури та інформаційної політики України, у 2019 році Україну відвідали понад 14 мільйонів туристів, що стало рекордним показником. Попит на відпочинок в Україні зріс серед туристів з країн Європи та Азії. Проте критичного удару для сфери спочатку завдала пандемія COVID-19, а після повномасштабна війна, спричинена вторгнення Росії на території незалежної держави України.

Туристична галузь має надзвичайно важливе значення для економік держав. На думку автора дипломної роботи туристична галузь в Україні повинна нарешті стати тією галуззю, що забезпечуватиме реалізацію актуальних ринкових механізмів та забезпечувати ефективно і чітко відстеження надходження коштів до місцевих і державного бюджетів.

Покращенням туристичної інфраструктури давно виступає ключовим елементом дослідження у сфері, проте слід вдосконалювати і правове регулювання туристичних правовідносин, зокрема сферу оподаткування.

Питання туристичний збору в податковій системі України має досить болісний характер. Проблеми та перспективи впровадження туристичного збору в податкову практику давно знаходяться в полі зору українських вчених, існує низка праць від А. Калінічев, О. Ворошилов, О. Єфімов, Г. Зайченко, О. Коваленко, А. Чвалюк та інших. Науковці досліджували окремі проблеми адміністрування туристичного збору, наприклад неясність, щодо включення туристичного збору у базу оподаткування єдиним податком; відсутність регламентації використання коштів,

отриманих від справляння збору; неврегульованість функцій податкових агентів тощо [4].

На сьогодні ставка туристичного збору встановлюється у розмірі від 0,5 % до 1 % до бази справляння збору (вартість усього періоду проживання з урахуванням податку на додану вартість). Здійснення збору виконується податковими агентами, якими можуть виступати: адміністрації готелів, кемпінгів, мотелів, гуртожитків для приїжджих, санаторно-курортні заклади тощо.

Державне агентство розвитку туризму зазначає, що за воєнний 2022 рік сума туристичного збору склала 178 млн 948 тис. грн, що менше на 24% в порівнянні з 2021 роком – тоді загальна сума турзбору була 235 млн 461 тис. грн (Додаток В).

Падіння зафіксовано в 14 регіонах України. В основному це ті області, які перебували або перебувають в зоні бойових дій та тимчасово окуповані. Так, на Херсонщині сума турзбору скоротилася на 95%, на Миколаївщині – на 90%, на Донеччині – на 83%, на Луганщині – на 80%. Значний спад відбувся в Одеській (80%), Запорізькій (78%), Харківській (61%), Сумській (58%), м. Київ (54%), Чернігівській (53%), Київській (43%) та Житомирській (24%) областях. Спад на 15% зафіксований у Дніпропетровській та Рівненській областях .

Через внутрішню міграцію українців з окупованих та прифронтових територій у більш безпечних регіонах зафіксовано зростання туристичного збору. Лідером по сумі туристичного збору у 2022 році стала Львівщина – 41 млн 430 тис. грн., продемонструвавши приріст у 79% в порівнянні з 2021 роком. Столиця, поповнила свій бюджет на 31 млн 474 тис. грн. Однак в порівнянні з 2021 роком ця сума менша більш ніж удвічі. Також серед лідерів по сплаті туристичного збору: Закарпаття – 19 млн 471 тис. грн, Івано-Франківщина – 17 млн 956 тис. грн та Черкащина – 12 млн 555 тис. грн [34, 35].

В науковій роботі «Законодавчі неузгодженості при адмініструванні туристичного збору» Андрій Чвалюк зазначає основну проблему в тому, що

переважна більшість туристів зупиняються не в готелях, а в приватному секторі, тому організувати збір з туристів доволі складно [4].

Дана думка збігається з ідеями розробника дипломної роботи. Відповідно власний аналіз платформи Airbnb, визначення актуальності законодавчих положень та пошуку проблематик, аналітика популярності платформи за допомогою власного опитування, призвели до виявлення проблем регулювання онлайн-сервісу та наявності прогалин в українському законодавстві.

В Україні існують лише закони та нормативні акти, які опосередковано стосуються господарів Airbnb, а саме оподаткування та реєстрації орендованої нерухомості. Відповідно до Податкового кодексу України доходи, отримані від короткострокової оренди, в тому числі слід розглядати і Airbnb, підлягають оподаткуванню. Господарі Airbnb згідно закону зобов'язані зареєструватися як індивідуальні підприємці та сплачувати податок на доходи фізичних осіб зі своїх доходів від оренди [36].

Проте вимог до ведення інформації щодо обов'язкового туристичного збору на порталі Airbnb не існує, відповідно вимог зобов'язання до виплат сервісом також не існує ні на загальнодержавному, ні на місцевих рівнях. В Україні існує великий сектор тінізованих схем по уникненню сплати податків, тож не має жодних гарантій щодо сплат власниками помешкань туристичного збору, які надають оголошення на сайті сервісу.

Таким чином відсутність законодавчого регулювання зобов'язань порталу Airbnb до стягнення туристичних податків може мати негативні наслідки для України. Існує можливість несплати туристичного збору, відповідно виникає ймовірність неотримання фінансів, які можна було б використовувати для розвитку і підтримки туристичної інфраструктури. Насамперед головна проблема - нездатність забезпечити належний контроль та моніторинг сплат. Наявність даної ситуації не зумовлена нестачею досвіду порталу Airbnb у створенні вимог до туристів, а у виникненні прогалини в законодавстві України у контролі податків

через даний сервіс та відсутності зобов'язань. Наявність проблем у відповідній законодавчій бази призводять до того, що влада не може належним чином контролювати ситуацію з туристичного оподаткуванням у галузі. В результаті інструмент фіксування збирання податків несформований, тож держава потенційно несе втрати даних про величину та змістовність ринку. Слід згадати, що відсутність податкового регулювання призводить до зростання неофіційного (тіньового) сектору, що може мати негативний вплив на якість послуг та безпеку туристів. Саме тому наявність внесення ефективних змін до системи оподаткування є важливим фактором для забезпечення розвитку туризму в Україні.

3.3. Аналіз соціологічного опитування в Україні

Автором кваліфікаційної роботи з 21 по 28 квітня 2022 року було проведено соціологічне опитування з метою виявлення обізнаності про тему оподаткування туристичного бізнесу в Україні на прикладі онлайн-сервісу «Airbnb». Опитування «Дослідження проблематики регулювання туристичних зборів в Україні на прикладі онлайн-сервісу Airbnb» було створено на платформі Google-forms, посилання для проходження анкетування було розміщено в соціальних мережах автора дипломної роботи – Facebook, Instagram, Telegram. Загальна кількість учасників - 100 респондентів. Кожен учасник анонімно відповідав на поставлені запитань, вказуючи лише свою вікову категорію. (Додаток Г).

Опитування містить 7 закритих запитань з можливістю вибору лише одного варіанту (2 питання мають альтернативу можливість відповіді - власну думку респондента). В ході анкетування було отримані наступні результати:

– показник обізнаності людей щодо існування онлайн-сервісу «Airbnb» з пошуку, розміщення та короткострокової оренди житла – 97%;

- показник користування сервісом «Airbnb» для бронювання помешкань у подорожах – 77%;
- показник обізнаності щодо врахування сервісом «Airbnb» туристичного збору до загальної вартості помешкання – 73%;
- досліджено показник відсотку туристичного податку від загальної суми оренди житла які готовий сплачувати респондент за пропозиції житла, що доступні на території України;
- досліджено показник частоти користування респондентів сервісом «Airbnb» для бронювання помешкань у подорожах;
- показник зацікавленості впровадження закону в Україні, що зобов'язав би онлайн-сервіс «Airbnb» включати туристичний податок до загальної вартості житла, що пропонується на території України складає - 87%.

Провівши детальний аналіз отриманих результатів опитування, можемо зробити висновок:

- показник обізнаності людей щодо існування онлайн-сервісу «Airbnb» складає 97%, такий рівень обізнаності свідчить про те, що майже більшість респондентів знають про існування онлайн-сервісу. Відповідно платформа досягла високого рівня видимості та визнання серед населення. Існує вірогідність, що велика кількість респондентів раніше користувалися сервісом або знають когось, хто користувався цим сервісом. Високий рівень поінформованості може бути показником впізнаваності бренду та ефективною маркетинговою кампанією. Даний показник свідчить існування великої потенційної бази користувачів платформи. Проте обізнаність не обов'язково означає фактичне використання чи лояльність клієнтів. Наявність інших факторів, як ціна, доступність, власний досвід можуть впливати на вибір використання платформи для потенційних бронювань;
- показник обізнаності щодо врахування сервісом «Airbnb» туристичного збору до загальної вартості помешкання складає 73%, даний рівень відображає, що значна

більшість користувачі платформу проінформовані про важливу складову бронювання. Відповідно рівень обізнаності може бути зумовлений ефективним спілкуванням платформи щодо своєї ціноутворення. Слід зазначити, що відповідно потенційні користувачі ймовірно враховують рівень туристичного збору, порівнюючи з іншими варіантами розміщення;

– 87% від опитаних респондентів вважають важливим запровадження в Україні закону, який би вимагав від онлайн-сервісу «Airbnb» включати туристичний збір у загальну вартість проживання. Наявність такого показника свідчить про те, що учасники аналізу вважають туристичний збір важливим аспектом бронювання. Та схильні до думки, що «Airbnb» має бути відповідальним за включення туристичного збору на території України у загальну вартість проживання. Даний результат опосередковано демонструє наявність потенційного попиту та підтримки населенням відповідного закону регулювання платформи в Україні. Існує необхідність розгляду відповідного питання урядом для забезпечення прозорості на ринку бронювання розміщення;

– на основі відповідей респондентів на запитання «Як часто ви користуєтесь сервісом «Airbnb» для бронювання помешкань у подорожах?», можна виділити наступні складові: 44% респондентів користуються сервісом 1-2 рази на рік, 20% респондентів користуються сервісом 3-4 рази на рік, що може свідчити про чітко вибір саме даного сервісу для планування відпочинку або подорожі. 3% опитуваних вказано, що користуються сервісом «Airbnb» 5 разів та більше на рік, що свідчить про те, що цей сервіс є для них важливим для бронювання помешкань під час подорожей. 33% респондентів не користуються сервісом «Airbnb», такий результат може бути пов'язано зі звичкою обирати традиційні готельні варіанти для відпочинку, можливо упередженими наслідками, спричинених пандемією COVID-19, або обмеженими фінансовими можливостями для подорожей спричинених війною на території України;

- на основі відповідей респондентів стосовно видів подорожей (міжнародних чи внутрішніх) на запитання «Ви надаєте перевагу бронюванню через сервіс «Airbnb» для ...», можна виділити наступні складові: 31% респондентів не користуються послугами порталу. Проте більшість опитаних (38%) стверджують, що користуються послугами для обох типів подорожей, як міжнародних, так і внутрішніх. Таким чином, «Airbnb» популярний серед людей, які люблять подорожувати як всередині України, так і за кордон. 23% респондентів використовують Airbnb лише для міжнародних подорожей, що також є великою часткою. Лише для внутрішніх подорожей Україною сервіс використовують лише 8% опитуваних. Загалом спираючись на результати, «Airbnb» залишається популярним серед мандрівників;

- Згідно з результатами стосовно питання «Який відсоток туристичного податку від загальної суми оренди житла ви готові сплачувати за пропозиції, що доступні на території України?», більшість опитаних (85%) готові сплачувати туристичний податок від загальної суми оренди житла під час подорожей. З них 41% респондентів готові сплачувати від 0.5% до 1% туристичного податку, 44% респондентів - від 1% до 5% туристичного податку, 6% опитуваних - від 5% до 10% туристичного податку. Слід зауважити, що нульовий відсоток опитаних підтримує ідею сплати 15-20% туристичного податку від загальної суми оренди житла. Крім того, 9% опитаних підтримують відсутність туристичного податку/збору взагалі. Отже, можна зробити висновок, що більшість людей готові сплачувати туристичний податок, але переважна більшість з них хоче, щоб цей податок був на рівні 5% або нижчу;

- Розглянемо вікову структура респондентів, автором роботи було обрано вікову структуру за матеріалами офіційної вікової категоризації України, визначеною Законом України "Про захист дітей від насильства". Кількість учасників вікової категорії до 18 років – 2%, учасники від 18-24 років (молодь) – 58%, учасники категорії від 25-59 роки (дорослі) – 39%, та 59 років і старше (літній вік) – 1%. Наявність даних зумовлена тим, що анкетування було розміщено в

соціальних мережах автора дипломної роботи, а саме Facebook, Instagram, Telegram, тому існує доцільна вікова похибка у вибірці опитуваних. Також слід зазначити, що молоді люди частіше користуються платформою для планування подорожей, тому може заявити про тенденцію появи самоорганізації відпочинку за допомогою онлайн ресурсів.

Отже, проаналізувавши результати опитувань, можна зробити висновок, що сучасне українське населення має помітний інтерес до платформи онлайн-сервісу «Airbnb» та зацікавлене в подальшому фіксуванні туристичного збору на базі платформи на законодавчому рівні. Культура подорожей має потужну складову, що включає в себе унікальні послуги та продукцію. Наявний попит та інтерес до бронювання через платформу «Airbnb», демонструє зацікавленість суспільства до внутрішнього та міжнародного туризму. Наявність підтримки думки про включення туристичного збору на території України у загальну вартість проживання для сервісу, демонструє наявність підтримки закону регулювання платформи в Україні. Сплачуючи туристичні податки, туристи роблять свій внесок у місцеву економіку та допомагають гарантувати, що напрямки, які вони відвідують, покращують наявні ресурси та мають стійкі туристичні потоки. Формування якісної системи туристичних податків стане забезпечення прозорості на ринку бронювання розміщення, що в результаті призведе до залучення більшої кількості відвідувачів, покращення інфраструктури, та підтримки місцевих культурних та визначних пам'яток.

3.4. Рекомендації щодо покращення

В ході роботи автором дипломної роботи над результатами власне розробленого опитування, було виявлено високий рівень обізнаності людей щодо існування онлайн-сервісу «Airbnb» та відповідно значний рівень оформлень

бронювань через платформу. Проте наявна система законодавчого регулювання України не зобов'язує платформу до збору та передачі туристичного податку до місцевих чи державних структур, як наприклад це функціонує у Франції.

Аналіз опитування свідчить підтримку респондентів щодо запровадження в Україні закону, який би вимагав від онлайн-сервісу «Airbnb» включати туристичний збір у загальну вартість проживання. Тому слід розглянути перспективи та фактори гальмування впровадження французького досвіду щодо туристичного збору в Україні.

Автор дипломної роботи пропонує варіант імплементації досвіду Франції в законодавчу систему України для покращення системи збору, контролю та відслідковування сплати туристичного збору. Зобов'язати платформу «Airbnb» внести правки щодо туристичного збору на території України до бронювань. Розглянути вже сформовану систему збору чи розрахунків згідно досвіду Франції та спробувати імплементувати систему для бронювань в Україні, врахувавши наявну ситуацію та програми розвитку туризму в Україні, та ввести проект в реалізацію. А саме, створення умов для стягування платформою податків та перерахуванням в місцеві чи державні фонди. Детальніше:

- Розробити офіційний запит до Національного агентства з розвитку туризму (Atout France), яке є головним державним органом, що відповідає за розвиток туризму. Адже Atout France відповідає за створення та реалізацію національної туристичної стратегії, а також за надання туристичних послуг та консультацій. Спробувати залучити французьких партнерів з розробки вже впровадженої системи, провести засідання та дослідити наявний досвід;
- Розробити офіційний запит до платформи «Airbnb», наприклад від Державного агентства розвитку туризму, щодо ідеї введення обов'язкового туристичного збору на території України;

- Зібрати засідання двосторонніх учасників та обговорити вагомі складові та важливі кроки для введення системи на платформі «Airbnb», розглянути можливі побажання, ідеї для реалізації обох сторін;
- Розрахувати комфортний та рентабельний відсоток туристичного податку залучивши думку громадськості, місцевих структур, працівників сектору туризму. Наприклад, згідно власного дослідження автором було виявлено коливання думки респондентів щодо відсотку (від 0.5% до 5%) туристичного податку від загальної суми оренди житла, який готові сплачувати користувачі за пропозиції доступні на території України.
- Розробити детальний законопроект та внести до Верховної Ради України (парламенту) або до відповідного міністерства. Законопроект розглядається у відповідному комітеті, де проводяться обговорення, внесення поправок та голосування щодо його прийняття. Якщо законопроект затверджений на цьому етапі, то він подається на розгляд до Верховної Ради, де він повинен бути прийнятий двома читаннями, з урахуванням всіх внесених поправок.
- Після прийняття законопроекту Верховною Радою законопроект передається до Президента України для підписання. Підписаний Президентом законопроект набирає чинності та офіційно опубліковується.
- Після публікації законопроекту у Відомостях Верховної Ради України, він стає чинним та підлягає виконанню в установлені строки.

Перспективи введення туристичного збору для онлайн-сервісу «Airbnb» в Україні можуть бути наступними:

- Забезпечення додаткових коштів до місцевих бюджетів для розвитку туризму в Україні - можуть використовуватися для покращення інфраструктури, розвитку туризму та забезпечення комфортного перебування туристів;
- Розвиток туризму - оскільки додаткові фінанси дозволять місцевим органам влади залучати кошти на розвиток туристичної інфраструктури;

- Покращення якості послуг для туристів та збільшення задоволеності відпочивальних клієнтів;
- Створення довіри до системи оподаткування та моніторингу в Україні, що в результаті може створити умови для залучення інвестицій, адже потенційні спонсори чи партнери матимуть довіру до використання фінансів без корупційної складової;
- Покращення довіри до сервісу «Airbnb» - введення туристичного збору може допомогти збільшити рівень довіри суспільства до платформи. Введення збору є свідченням відповідального ставлення до туристичної індустрії, місцевих та державних законів, та розумінні ефективності сплати податків.

Проте існує низка факторів, які можуть гальмувати впровадження туристичного збору на платформі онлайн-сервісу «Airbnb» в Україні :

- Недостатня свідомість громадськості про те, як туристичний збір може допомогти розвитку туризму в Україні;
- Відсутність чи недостатня підтримка з боку уряду стосовно змін законодавства можуть затримати впровадження туристичного збору на платформі;
- Високі необгрунтовані податкові ставки можуть спричинити зниження кількості бронювань туристів на території регіону, міста чи країни;
- Відсутня система контролю за сплатою податків може призвести до зменшення державних доходів, нерівності у сплаті податків, зниження довіри до держави, розповсюдження тіньової економіки та відсутність розвитку економіки в цілому;
- Не Розвинена система контролю та відслідковування за сплатою податків може створити умови для посилення корупції, ухилення сплати та тінізації

доходів, обмеження інвестицій в регіони, податковий тягар для чесних платників, що може підірвати довіру до системи оподаткування;

- Конкуренція з інших країн, які не стягують туристичний збір, може зменшити привабливість України для туристів.

В цілому існування особливостей функціонування Airbnb від населеного міста пов'язано з різними місцевими законами, правилами та регулюваннями, які можуть впливати на те, як Airbnb може працювати в певному місці. Наприклад, у деяких містах і країнах Airbnb підлягає обмеженням у зв'язку з місцевими правилами щодо короткострокової оренди житла, або уряди вимагають від власників помешкань Airbnb реєструвати свої житла та сплачувати додаткові податки та збори. Автором роботи не виявлено регуляторні обмеження та вимоги, які можуть впливати на функціонування Airbnb у різних містах України.

У Франції попит на короткострокову оренду житла через платформу Airbnb може суттєво відрізнятись залежно від різних територій, на популярність впливають наступні фактори:

- Туристичний потенціал місцевості: міста та регіони з більшим потенціалом для туризму, такі як Париж, Ніцца, Ліон або Бордо, зазвичай мають вищий попит на короткострокову оренду житла через Airbnb;
- Кількість подій та заходів: наявність в місті чи регіоні значимих культурних подій, фестивалів, змагань та інших подій може збільшити попит на короткострокову оренду житла;
- Цінова категорія та зручності житла: наявність комфортабельного житла за доступну ціну може збільшити попит на короткострокову оренду житла через Airbnb;
- Регуляторні обмеження та вимоги: наявність обмежень короткострокової оренди житла, вимоги щодо реєстрації та сплати податків та зборів.

В Україні також можливі територіальні відмінності в попиті на короткострокову оренду житла через платформу Airbnb. Відповідно у різних регіонах та містах країни існують власні рівні туристичного потенціалу та привабливості, що зумовлені кількістю подій та заходів, культурних чи природних пам'яток, ціновою категорією. Згідно думки автора роботи, рівень розвитку сервісу Airbnb відповідає розвитку туризму регіонів чи міст в Україні. Тенденція та попит платформи співпадає з основними напрямками на територіальних особливості. Наприклад ключові напрямки туризму в Україні:

- Культурний туризм - найбільші культурні центри знаходяться в Києві, Львові, Одесі та Харкові. Країна має багату культурну спадщину, включаючи стародавні замки, костели, музеї та інші історичні пам'ятки, це привертає увагу туристів для пошуку відпочинку в даних містах та відповідно і на платформі;
- Еко-туризм - найбільші центри еко-туризму знаходяться в Карпатах, Криму та на Закарпатті. Наявна велика кількість природних заповідників, гірських курортів, унікальних водойм, робить країну бажаним місцем для відпочинку, та відповідно зростає попит та пропозиція помешкань на платформі;
- Активний відпочинок - Карпати, Закарпаття та Крим. Україна пропонує багато можливостей для активного відпочинку: гірські лижні курорти, велосипедні маршрути, рафтинг, та привертає увагу туристів для пошуку відпочинку та помешкань в межах регіонів.

Отже, введення туристичного збору в Україні на платформі онлайн-сервісу «Airbnb» має свої перспективи та може стати додатковим джерелом фінансування розвитку туризму. Однак, для ефективного впровадження необхідно вирішити наявні проблеми та реалізувати імплементацію французького досвіду.

ВИСНОВКИ

Метою даної дипломної роботи було дослідження законодавчої бази з регулювання туристичного збору на прикладі онлайн-сервісу Airbnb та пошуку шляхів покращення системи для розвитку туризму в Україні. Автором проаналізовано теоретико-методологічні засади, визначено ключову роль, функції значення та місце.

Туристичний збір - податок, що стягується з туристів або гостей, які перебувають на території певної країни, регіону або місцевості. Туристичний збір сплачується у вигляді певної суми, яка додається до вартості проживання в готелі, кемпінгу, гостьовому будинку або іншому виді помешкання. Управління системи туристичного збору регулюється державними органами або місцевими органами самоврядування.

Ключова роль туристичного оподаткування це внесок у місцеву економіку та підтримка розвитку та підтримки місцевої індустрії туризму, значення – покликання донести до суспільства нагальність і важливість питань сплати податків до місцевих чи національних служб.

В ході роботи розглянуто ретроспективні аспекти онлайн сервісу Airbnb, основні функції, елементи платформи. Проаналізовано досвід законодавчої бази Франції та вимоги до сплати туристичного збору через онлайн сервіс Airbnb.

Компанії Airbnb здійснила революцію в індустрії туризму, платформа стала прикладом ефективної потужності економіки спільного використання та технологій для створення демократичної та децентралізованої форми гостинності. Котра в свою чергу дає змогу особам і спільнотам по всьому світі брати не лише участь, як користувачів послуг, а створювати власні пропозиції у глобальній індустрії подорожей. Варто зазначити, що сервіс також має програми та ініціатив, спрямовані на підтримку благодійних і некомерційних організацій у всьому світі.

Вперше портал Airbnb почав працювати у Франції в 2012 році, з тих пір сервіс має чималу популярність. Портал став ключовим варіантом для вибору проживання та виступає головним конкурентом готельними пропозиціями. За даними AlltheRooms, у 2021 році у Франції в середньому розміщено близько 1 209 036 оголошень Airbnb. Французький ринок є найбільшим ринком Airbnb за межами США, де пропонуються низка помешкань від квартир у Парижі до вілли в Провансі та Французькій Рив'єрі та квартири на Єлисейських полях. У 2021 і 2020 роках Франція була другою за кількістю ночей Airbnb з 43,0 мільйонами і 27,9 мільйонами відповідно.

У Франції існує туристичний податок або «Taxe de Séjour», який стягується з особи за ніч і залежить від стандарту та якості розміщення. Починаючи з 1 липня 2018 року, платформа Airbnb запровадила автоматичне стягнення туристичного податку із бронювань. Після сервіс подає фінанси до відповідних муніципалітетів Франції, Airbnb перераховує кошти від імені господарів. У разі недотримання правил власники помешкань можуть бути оштрафовані згідно законодавства. До платформи також Airbnb будуть застосовані санкції, через невиконання зобов'язань, таких як стягнення туристичного збору або передача даних компетентним органам.

Airbnb офіційно запустили в Україні в 2016 році. Київ та Львів стали найпопулярнішими напрямки для розміщення оголошень на Airbnb в Україні. Важливо зазначити, що портал Airbnb не містить в публічному доступі інформації про кількість помешкань на території країни, користувачі порталу мають лише доступ до пошуку доступних помешкань за певними критеріями. В результаті прослідкувати розвиток сервісу Airbnb на території України досить складно, адже наразі відсутня необхідна статистична база для оцінки.

В Україні існують лише закони та нормативні акти, які опосередковано стосуються господарів Airbnb, а саме оподаткування та реєстрації орендованої нерухомості. Проте вимог до ведення інформації щодо обов'язкового туристичного

збору на порталі Airbnb не існує, відповідно вимог зобов'язання до виплат сервісом також не існує ні на загальнодержавному, ні на місцевих рівнях.

З метою виявлення обізнаності про тему оподаткування туристичного бізнесу в Україні на прикладі онлайн-сервісу «Airbnb», автором дипломної роботи було розроблено опитування на платформі Google-forms, посилання для проходження яких, було розміщено в соціальних мережах. Отримані результати демонструють досить високий рівень обізнаності людей щодо існування онлайн-сервісу «Airbnb», значний рівень оформлень бронювань через платформу та підтримку респондентів щодо запровадження в Україні закону, який би вимагав від онлайн-сервісу «Airbnb» включати туристичний збір у загальну вартість проживання. При аналізі думки громадськості було виявлено комфортний відсоток туристичного податку від загальної суми оренди житла, який готові сплачувати користувачі за пропозиції, що доступні на території України.

Автор дипломної роботи пропонує варіант імплементації досвіду Франції в законодавчу систему України для покращення системи збору, контролю та відслідковування сплати туристичного збору. А саме зобов'язання платформи «Airbnb» внесення правок щодо туристичного збору на території України до бронювань. Розглянуто перспективи введення туристичного збору для онлайн-сервісу «Airbnb»: забезпечення додаткових коштів до місцевих бюджетів для розвитку туризму, розвиток туризму, покращення якості послуг для туристів, створення довіри до системи оподаткування та моніторингу в Україні, покращення довіри до сервісу Airbnb. Серед потенційних факторів гальмування виділено: недостатню свідомість громадськості про туристичні збори, відсутність чи недостатню підтримки з боку уряду, відсутню систему контролю за сплатою податків, нерозвинену систему контролю та відслідковування за сплатою податків.

Автором роботи виявлено, що рівень розвитку сервісу Airbnb відповідає розвитку туризму у регіонах чи містах України, а тенденція та попит платформи співпадає з основними напрямками на територіальних особливості.

Сьогодні перед Україною постає низка інших важливих питань, в першу чергу військових та оборонних, проте слід не забувати, що аналітика наявних проблем у різних сферах, може стати рушійним фактором розвитку країни після завершення війни. Україна вже відроджується культурно й духовно, світова увага повернута до ситуації та проблем в країні. Партнери та меценатів у вигляді як державних структур, так і фізичних осіб готові інвестувати та фінансово підтримувати державу. Тому є всі можливості для покращення та стрімкого розвитку України, в тому числі і туристичного сектору. Бажання іноземних туристів познайомитись з історичним та природним потенціалом України є потужним чинником для розвитку туризму, головне завдання якого створення якісного, сучасного, конкурентоспроможного туристичного продукту.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ ТА ДЖЕРЕЛ:

1. Ващишин О. СУТЬ ПОДАТКІВ, ЇХ ФУНКЦІЇ ТА ЕЛЕМЕНТИ УДК 338.24 / Ващишин О. // VIII Всеукраїнська студентська науково - технічна конференція "ПРИРОДНИЧІ ТА ГУМАНІТАРНІ НАУКИ. АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ. – 2015. – С. 39-40.
2. Нестерова І. А. Туристичний бізнес як об'єкт тіньових відносин та сфера скоєння злочинів / Нестерова І. // Матеріали міжнародної науково-практичної конференції «Актуальні проблеми юридичної науки». – Тернопіль, 2018. – С. 32-36.
3. Про внесення змін до Закону України «Про туризм»: Закон України, прийнятий Верховною Радою України 2 жовтня 2018 р. №2581-VIII. – 2018. – С. 1
4. Чвалюк А. М. ЗАКОНОДАВЧІ НЕУЗГОДЖЕНОСТІ ПРИ АДМІНІСТРУВАННІ ТУРИСТИЧНОГО ЗБОРУ / Чвалюк А. М. // Прикарпатський юридичний вісник. Збірник наукових праць. – Івано-Франківськ - Випуск 2(5). - 2014. – С. 134-142.
5. Dolnicar, S., Grün, B., & Leisch, F. (2019). Airbnb, Booking.com, Expedia and TripAdvisor: What's the difference for hosts and prospective guests? / Dolnicar, S., Grün, B., & Leisch, F. // Journal of Travel Research – 2019. – 58(1), 44-57.
6. Frangež, T., & Potočnik Slavič, I. Disruptive innovation in tourism: The Airbnb effect / Frangež, T., & Potočnik Slavič, I. // Tourism Management. – 2019. – 74, 31-41.
7. Guttentag, D. Airbnb: disruptive innovation and the rise of an informal tourism accommodation sector / Guttentag, D. // Current Issues in Tourism ISSN: 1368-3500 (Print) 1747-7603. – 2015. – 18(12), 1192-1217.

8. Hwang, J., & Kim, H. Airbnb and the hotel industry: The impact of sharing economy on traditional lodging operators. / Hwang, J., & Kim, H. // Journal of Hospitality and Tourism Management. – 2019. – 39, 1-11.
9. Ključnikov, A., Krajčák, V., Vincúrová, Z. (2018). International Sharing Economy: the Case of AirBnB in the Czech Republic. Economics and Sociology, 11(2), 126-137. doi:10.14254/2071-789X.2018/11-2/9
10. Patrick C. & Patrick L.G. Airbnb, nouvel acteur du tourisme mondial: enjeux et défis pour les politiques publiques / Patrick C. & Patrick L.G. // Revue d'Economie Régionale et Urbaine. – 2017. – (5): 797-818.
11. Roux S. "Les enjeux sociaux de la plateforme Airbnb / Roux S. // Les Cahiers Français – 2016. – (397): 21-26.
12. Schor, J. Debating the sharing economy / Schor, J. // Journal of Self-Governance and Management Economics. – 2016. – 4(3), 7-22.
13. Walters, G., & Scott, N. Airbnb: A case study in occupancy regulation and taxation / Walters, G., & Scott, N. // Tourism Management Perspectives. – 2018. – 27, 14-23.
14. Закон України «Про систему оподаткування» [Електронний ресурс] / Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1251-12#Text>
15. Закон України «Про туристичний збір» [Електронний ресурс] / Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1229837-11#Text>
16. About Airbnb: What it is and how it works [Електронний ресурс] / Режим доступу: https://www.airbnb.com/help/article/2503?_set_beve_on_new_domain=1669747187__NTk3MjViZWJkNjBi&locale=en
17. About us [Електронний ресурс] / Режим доступу: <https://news.airbnb.com/about-us/>

18. Airbnb [Электронный ресурс] / Режим доступа: <https://en.wikipedia.org/wiki/Airbnb>
19. Support for refugees fleeing Ukraine [Электронный ресурс] / Режим доступа: [Электронный ресурс] / Режим доступа: <https://news.airbnb.com/help-ukraine/>
20. The Best 10 Airbnb Markets in France for Investment [Электронный ресурс] / Режим доступа: <https://www.hostaway.com/the-best-10-airbnb-markets-in-france-for-investment/#:~:text=France%20is%20Airbnb%27s%20largest%20market,million%20and%2027.9%20million%2C%20respectively>
21. Share of the GDP of the tourism sector in France from 2014 to 2028 [Электронный ресурс] / Режим доступа: <https://www.statista.com/forecasts/1153130/tourism-sector-gdp-share-forecast-in-france>
22. Code du tourisme : Section 1 : Meublés de tourisme (Articles L324-1 à L324-2-1) [Электронный ресурс] / Режим доступа: https://www.legifrance.gouv.fr/codes/section_lc/LEGITEXT000006074073/LEGISCTA000006158462?init=true&page=1&query=L324-1-1&searchField=ALL&tab_selection=all&anchor=LEGIARTI000042070525#LEGIARTI000042070525
23. Réglementation de la location meublée de courte durée de type Airbnb, Aritel [Электронный ресурс] / Режим доступа: <https://www.toutsurmesfinances.com/immobilier/les-regles-de-la-location-meublee-de-courte-duree-type-airbnb.html>
24. COUNCIL DIRECTIVE (EU) 2021/514 of 22 March 2021 amending Directive 2011/16/EU on administrative cooperation in the field of taxation [Электронный ресурс] / Режим доступа: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32021L0514&from=EN>

25. FRANCE – TAX CONSIDERATIONS ON SHORT TERM PROPERTY LETS [Электронный ресурс] / Режим доступа: https://assets.airbnb.com/help/airbnb-tax-guide-2021-france-en.pdf?_ga=2.171611040.1897278646.1680772365-1581208279.1678181268
26. Tourist tax collection and remittance by Airbnb in France [Электронный ресурс] / Режим доступа: <https://www.airbnb.com/help/article/2284>
27. Bienvenue [Электронный ресурс] / Режим доступа: http://taxesejour.impots.gouv.fr/DTS_WEB/FR/index.awp
28. Are Paris Airbnb Rentals Allowed? [Электронный ресурс] / Режим доступа: <https://56paris.com/en/are-paris-airbnb-rentals-allowed#:~:text=They%20are%20prohibitive%20on%20purpose,as%20short%2Dterm%20rentals%20online.&text=Following%20a%20court%20ruling%20in,up%20to%20%E2%82%AC50%2C000%20each>
29. Airbnb regulations in France : how to rent legally your property ? [Электронный ресурс] / Режим доступа: <https://www.cabinet-roche.com/en/airbnb-regulations-in-france-how-to-rent-legally-your-property/>
30. Sanctions impacting hosting in the Donbas region [Электронный ресурс] / Режим доступа: <https://www.airbnb.com/help/article/3209>
31. Sanctions impacting hosting in Zaporizhzhia and Kherson [Электронный ресурс] / Режим доступа: <https://www.airbnb.com/help/article/3323>
32. Why People Are Booking Airbnbs In Ukraine When They Have No Plans To Go [Электронный ресурс] / Режим доступа: <https://www.forbes.com/sites/suzannerowankelleher/2022/03/05/booking-airbnbs-in-ukraine-donations/?sh=662c052c257f>
33. Suspension of Airbnb operations in Russia and Belarus [Электронный ресурс] / Режим доступа: <https://www.airbnb.com/help/article/3211>

34. У 2022 році сума туристичного збору в Україні скоротилася на 24% [Електронний ресурс] / Режим доступу: <https://www.tourism.gov.ua/blog/u-2022-roci-suma-turistichnogo-zboru-v-ukrayini-skorotilasya-na-24>
35. У 2022 році надходження до держбюджету від туристичної галузі скоротилися майже на 31% [Електронний ресурс] / Режим доступу: <https://www.tourism.gov.ua/blog/u-2022-roci-nadhodzhennya-do-derzhbyudzhetu-vid-turistichnoyi-galuzi-skorotilisya-mayzhe-na-31>
36. Особливості оподаткування доходу від надання нерухомого майна в оренду фізичною особою та фізичною особою-підприємцем [Електронний ресурс] / Режим доступу: <https://cv.tax.gov.ua/media-ark/news-ark/print-431724.html>
37. The evolution of Airbnb [Електронний ресурс] / Режим доступу: https://www.linkedin.com/posts/airbnb_the-evolution-of-airbnb-activity-7054511213984038912-12o9/?utm_source=share&utm_medium=member_desktop
38. Tourist tax: what are the rates? [Електронний ресурс] / Режим доступу: <https://entreprendre.service-public.fr/vosdroits/F31635?lang=en>

ДОДАТКИ

Додаток А

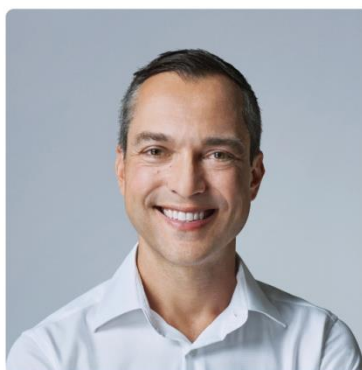
Засновники компанії Airbnb. Основні репрезентативні дані станом на 31 грудня, 2022

[17]

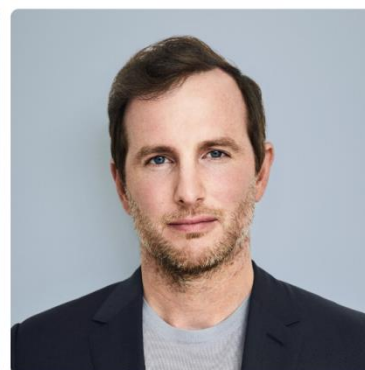
Founders



Brian Chesky
Airbnb Co-founder and Chief Executive Officer



Nathan Blecharczyk
Airbnb Co-Founder and Chief Strategy Officer



Joe Gebbia
Airbnb Co-founder and Chairman of Airbnb.org

6.6M

active listings worldwide

as of December 31, 2022

100K

cities and towns with active Airbnb listings

as of December 31, 2022

220+

countries and regions with Airbnb listings

as of December 31, 2022

1.4B

Airbnb guest arrivals all-time

as of December 31, 2022

4M+

Hosts on Airbnb

as of December 31, 2022

\$180B+

earned by Hosts, all-time

as of December 31, 2022

\$14K

earned by the typical US Host in 2022

as of December 31, 2022

\$7B

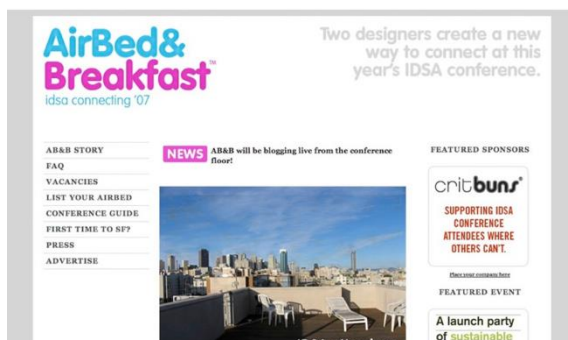
total taxes collected and remitted globally

as of December 31, 2022

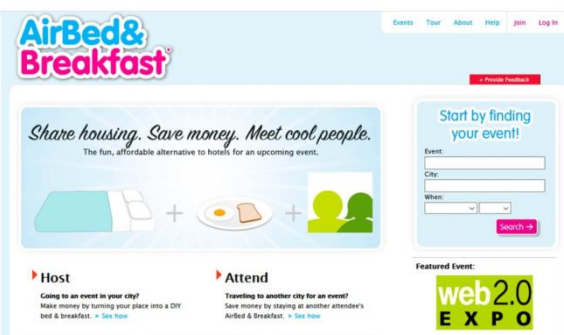
Еволюція веб-сайт сторінки платформи Airbnb

[37]

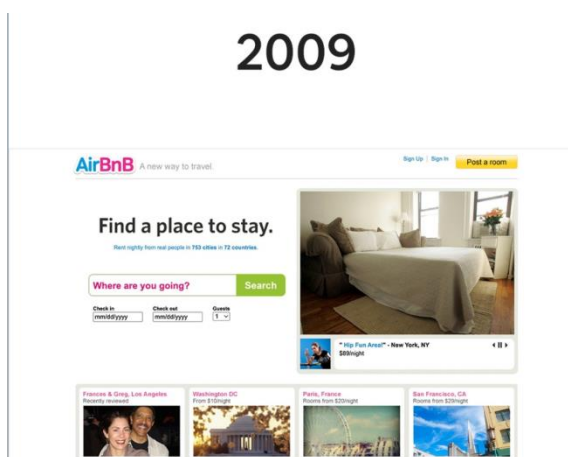
2007



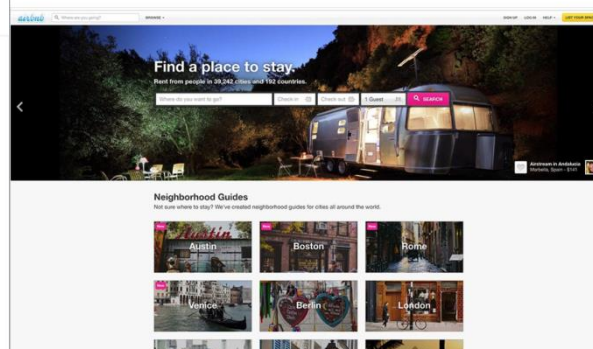
2008



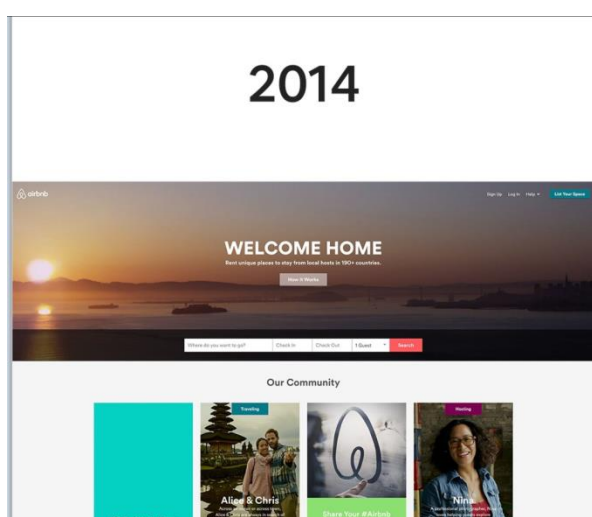
2009



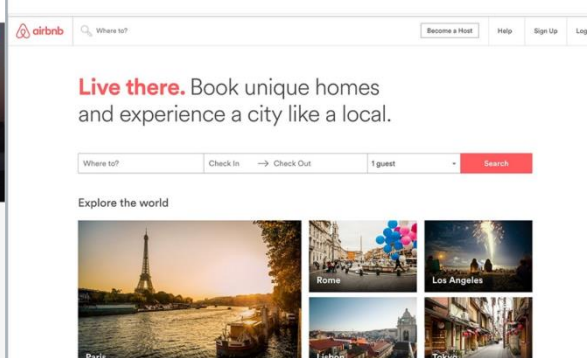
2013



2014

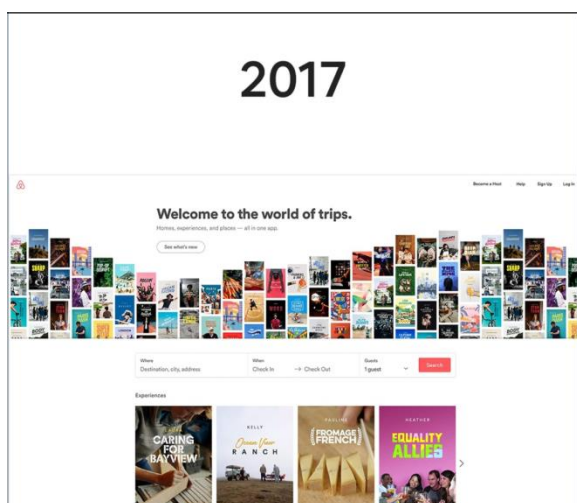


2016

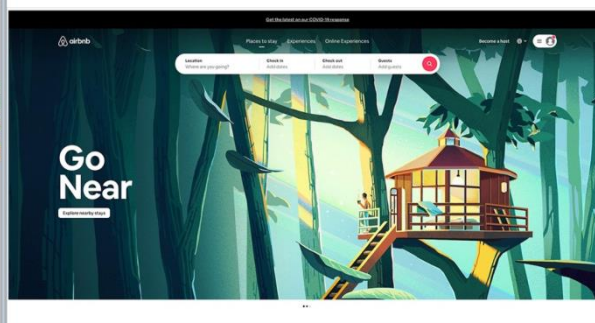


Продовження Додатку Б

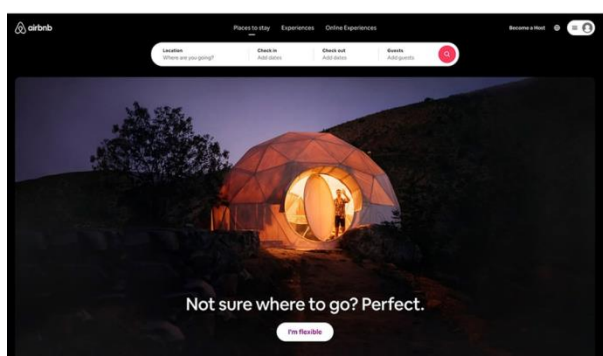
2017



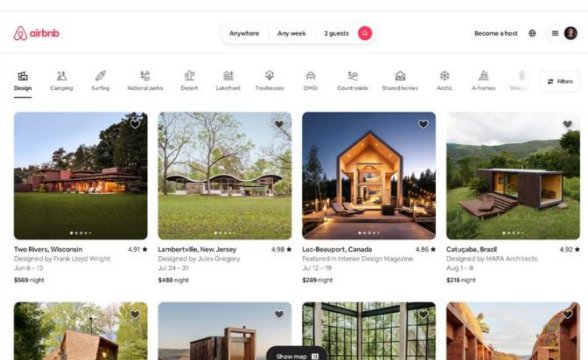
2020



2021



2022



Ставки туристичного збору у Франції

[38]

→ How to calculate the tourist tax? ^

Tariff schedule applicable in 2023

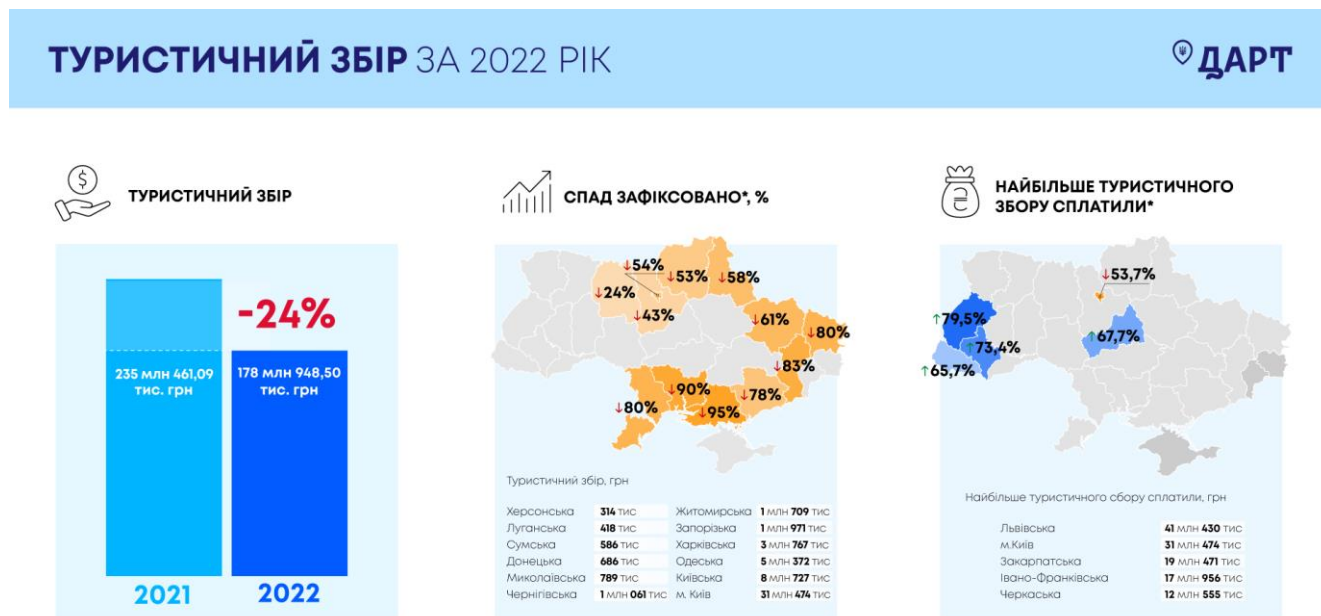
City tax rates are adopted by the city council or the legislative body of an EPCI, taking into account a scale that is increased each year:

Tableau - 2023 Tourist Tax Schedule

Type of accommodation and classification	Minimum price	Maximum price	
Palace	€0.70	€4.30	
<ul style="list-style-type: none"> • Hotel • Tourist residence • Furnished tourist goods 	Rated 5 stars	€0.70	€3.10
	Rated 4 stars	€0.70	€2.40
	Rated 3 stars	€0.50	€1.50
	Rated 2 stars	€0.30	€0.90
	Rated 1 star	€0.20	€0.80
Holiday village	Rated 4 or 5 stars	€0.30	€0.90
	Rated 1 or 2 or 3 stars	€0.20	€0.80
Bed & Breakfast	€0.20	€0.80	
<ul style="list-style-type: none"> • Campground • Caravan land • Any other outdoor accommodation land of equivalent characteristics 	Rated 3 or 4 or 5 stars	€0.20	€0.60
	Rated 1 or 2 stars	€0.20	€0.20
Marina	€0.20	€0.20	

Туристичний збір та податки в Україні за 2022 рік, ДАРТ

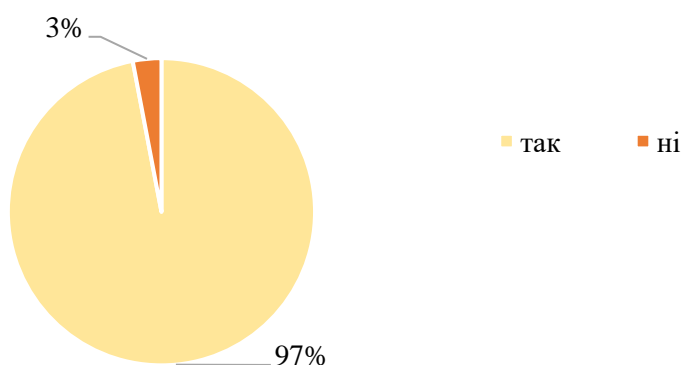
[34, 35]



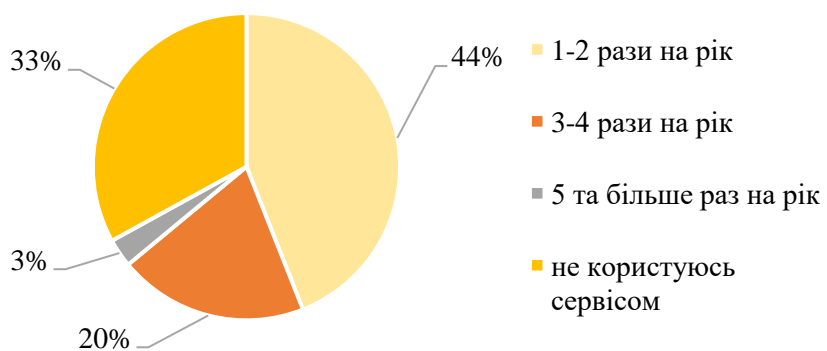
Результати опитування «Дослідження проблематики регулювання туристичних зборів в Україні на прикладі онлайн-сервісу Airbnb»

[за результатом власного аналізу]

Чи відомий вам онлайн-сервіс «Airbnb» з пошуку, розміщення та короткострокової оренди житла?

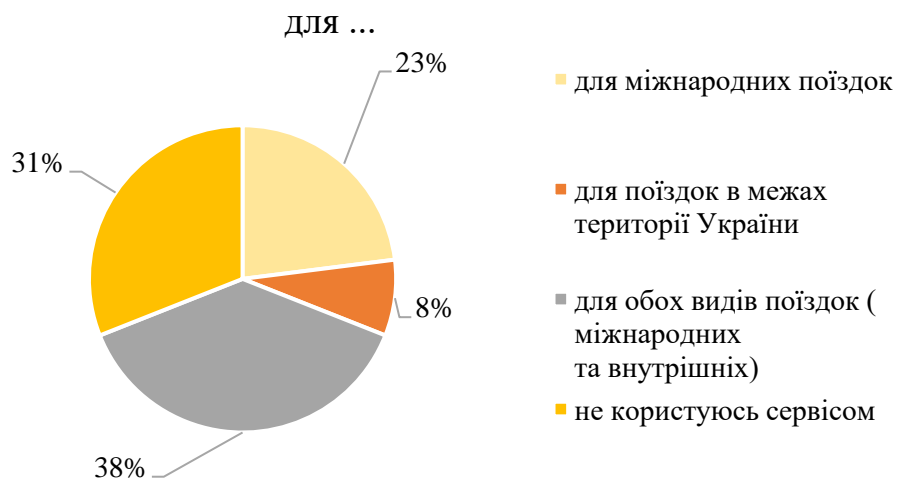


Як часто ви користуєтесь сервісом «Airbnb» для бронювання помешкань у подорожах?

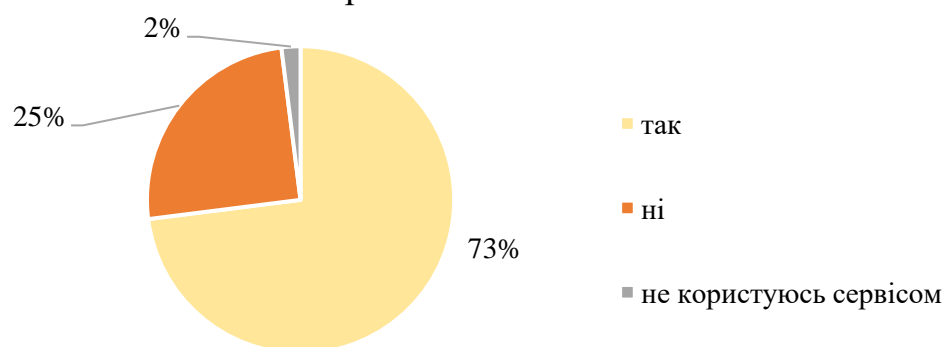


Продовження Додатку Д

Ви надаєте перевагу бронюванню через сервіс «Airbnb»

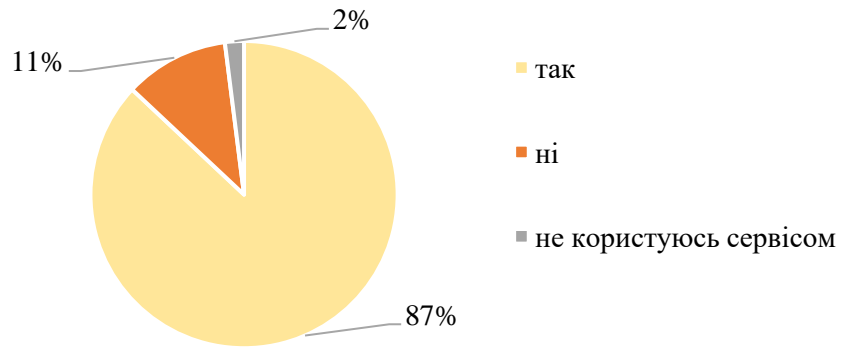


Чи враховували ви, що сервіс «Airbnb» може включати туристичний збір до загальної вартості помешкання, яке ви бронюєте?

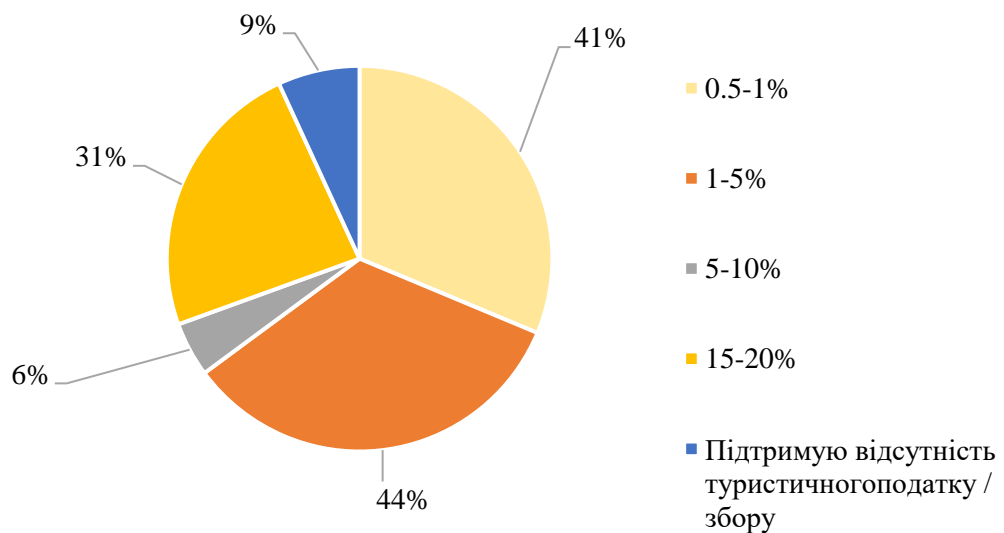


Продовження Додатку Д

На вашу думку, чи необхідно впровадити закон в Україні, що зобов'язує онлайн-сервіс «Airbnb» включати туристичний податок до загальної вартості житла, що пропонується на території України?



Який відсоток туристичного податку від загальної суми оренди житла ви готові сплачувати за пропозиції, що доступні на території України?



Продовження Додатку Д

